

Turismens økonomiske betydning

Destination:

Kongernes Nordsjælland · 2017

Turismens økonomiske betydning i Kongernes Nordsjælland 2017

Udarbejdet af:

VisitDenmark for VisitNordsjælland
Juni 2019

Adresse:

VisitDenmark
Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

Kongernes Nordsjælland

Forfatter:

Anne-Mette Nielsen

Analytiker, Viden & Analyse i VisitDenmark
E-mail: anmeni@visitdenmark.com

Indhold

OM RAPPORTEN	1
SAMMENFATNING	3
KAPITEL 1. TURISMEFORBRUGET I KONGERNES NORDSJÆLLAND	6
1.1 Turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland er knap 5,7 mia. kr.....	6
1.2 Danske turister står bag to tredjedele af turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland.....	9
1.3 Hovedparten af turismeforbruget stammer fra de danske ferieturister	10
1.4 Turismeforbruget genereres især af endagsbesøgende på ferie.....	11
1.5 De udenlandske turister bruger flest penge inden for detailhandel	12
KAPITEL 2. SAMFUNDSØKONOMISKE EFFEKTER	14
2.1 Turismen skaber godt 3,5 mia. kr. i værditilvækst	14
2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher	16
2.3 Turisme skaber godt 7.100 fuldtidsjob i Kongernes Nordsjælland	17
2.4 Turismen skaber beskæftigelse i flere brancher.....	19
2.5 Skatteindtægter på godt 2,1 mia. kr. afledt af turismen	20
2.6 Turismeafledte skatteindtægter har stor betydning for kommunerne.....	21
KAPITEL 3. OVERNATNINGER OG KAPACITET	22
3.1 Stigende overnatningskapacitet i Kongernes Nordsjælland.....	22
3.2 Destinationens feriehuse benyttes primært af ejerne selv.....	23
3.3 Flere turister overnatter på feriehuse, hoteller og feriecentre	24
3.4 Fremgang i antal overnatninger fra 2016 til 2017	25
3.5 Flest kommercielle overnatninger i Gribskov og Helsingør kommuner.....	26
3.5 Turismesæsonen i Kongernes Nordsjælland.....	27
KAPITEL 4. METODE OG DATAKILDER	28
4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning	28
4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug	29
4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme.....	29
4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet	29

4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud.....	30
4.2.2 Efterspørgselssiden.....	31
4.2.3 Udbudssiden	31
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport	32
4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om turismens økonomiske betydning 2016.....	32
4.3.2 Opdaterede døgnforbrug for centrale overnatningsformer	32
4.3.3 Turister der anvender deleøkonomiske overnatningsformer.....	32
4.3.4 Opdaterede MICE-tillæg.....	33
4.3.5 Ny metode til udregning af forbrug på langdistancetransport	33
4.3.6 Nedjusterede krydstogtsforbrug	34
4.3.7 Usikkerhed i forbindelse med de turismeøkonomiske beregninger	34
4.3.8 Kategorisering af turismeprodukter	35
4.4 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen	35
4.5. Kilder til overnatninger	37
4.6. Kilder til døgnforbrug.....	38
4.7 Turismebrancher og -produktafgrænsninger	39
4.8. Turismeprodukter	41
BILAG	43

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i Kongernes Nordsjælland i 2017.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug på destinationen og ser på, hvordan dette forbrug skabes. Det belyses, hvor meget forskellige typer af turisme bidrager med økonomisk, og hvilke produkter turisterne køber. Rapporten perspektiverer turismens størrelse i forhold til resten af regionen og landet som helhed.

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på branchegrupper.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går således på tværs af brancher, idet man følger turistens køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turismeforskning, anvendes til beregning af de lokale samfundsmæssige effekter.

Rapportens struktur

Kapitel 1 omhandler turismeforbruget, mens kapitel 2 ser på de afledte samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 indeholder data om udviklingen i overnatninger og kapacitet fra 2008 til 2018 fra Danmarks Statistik. I kapitel 4 findes dokumentation for metode og datakilder. Bagest i rapporten findes detaljerede bilagstabeller for destinationen.

Hvad er turisme?

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme, som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Denne definition betyder, at turisme defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i f.eks. Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig bl.a. om turisme på små overnatningssteder, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner samt brug af eget eller lånt feriehus. Som noget nyt i 2017 indgår forbruget også fra turister, der har overnattet via deleøkonomiske platforme.

Dataændringer og nye resultater i forhold til turismens økonomiske betydning 2016

Rapporten afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2016 udgivet i 2018. Fra 2016 til 2017 er der sket nogle ændringer, der har en vis betydning og understreger, at *"Turismens økonomiske betydning"* er en strukturreport og ikke en konjunkturpublikation, der kan sammenlignes år efter år. Ændringerne er beskrevet i detaljer i kapitel 4, afsnit 4.3. Her skal de vigtigste blot nævnes:

- Opdaterede døgnforbrug for centrale kommercielle overnatningsformer fra Turistundersøgelsen 2017. De nye døgnforbrug har generelt løftet niveauet i forhold til 2014, hvor sidste undersøgelse blev foretaget. Især har turister, der overnatter i lejet feriehus, på hotel eller camping, øget forbruget. Årsagerne er bl.a. økonomisk fremgang med højere disponible indkomster på de vigtigste turistmarkeder og en tendens til kortere

opholdslængder og mindre rejsegrupper. Herudover kan højere forbrugerpriser have en betydning i forhold til 2014-niveauerne. Samlet skal stigningen i forbruget altså ses over en treårig periode og ikke kun fra 2016 til 2017.

- Opdaterede MICE-tillæg fra Mødeplanlæggerundersøgelsen 2017 i forbindelse med Mødeturismens økonomiske betydning 2017. MICE-tillægget afspejler de udgifter, mødearrangørvirksomheder afholder i forbindelse med konferencer, kongresser, messer mv. Tillægget, der nu udgør ca. en femtedel af det samlede forbrug blandt mødeturister, supplerer erhvervsturisternes privatforbrug fra Turistundersøgelsen 2017.
- Deleøkonomiske overnatningsformer indgår for første gang i 2017. Derfor kan det samlede turismeforbrug ikke sammenlignes direkte med 2016-tallene.
- Ny metode til estimering af forbrug på langdistancetransport indenrigs. Posten estimeres nu fra efterspørgselssiden vha. Turistundersøgelsen 2017, hvor der bl.a. spørges til mobilitet. Før blev dette forbrug på langdistancetransport estimeret af Center for Regional- og Turismeforskning fra udbudstallene i nationalregnskabet. Den nye metode bruges for at imødekomme ønsket om større gennemsigtighed og for bedre at kunne afstemme Turismens økonomiske betydning med VisitDenmarks løbende estimater til betalingsbalancens rejsepost.

Sammenfatning

Turismeøkonomiske nøgletal for Kongernes Nordsjælland

I 2017 brugte turisterne i Kongernes Nordsjælland for i alt knap 5,7 mia. kr. i løbet af deres ophold i destinationen og foretog godt 1,4 mio. registrerede overnatninger i 2017 (knap 1,5 mio. overnatninger i 2018, jf. tabel 3.3).

Det største turistmarked for Kongernes Nordsjælland er Danmark med knap 3,7 mia. kr. i turismeforbrug i 2017. Næst efter Danmark følger Sverige med et turismeforbrug på 1,0 mia. kr.

Inklusiv afledte effekter skabte turismeforbruget på destinationen 3,5 mia. kr. i værditilvækst¹, 7.132 job og 2,1 mia. kr. i skatteindtægter i kommunen i 2017. Turismen står dermed bag 5,9 pct. af al værditilvækst, 8,0 pct. af alle job og 6,6 pct. af skatteprovenuet i Kongernes Nordsjælland.

Turismeforbruget har stor betydning for den økonomiske aktivitet i Kongernes Nordsjælland. Når destinationen opnår én million kroner i ekstra turismeforbrug, er effekten i gennemsnit inklusiv afledte effekter 620.000 kr. i værditilvækst, 1,3 job (årsværk) og skatteindtægter på 370.000 kr.²

Oversigtstabel 1. Kongernes Nordsjælland, 2017

Turismeforbrug i Kongernes Nordsjælland, mio. kr.	5.697
Andel af destinationens samlede udbud, pct.	3,8
Største markeder, 2017	
Danmark	3.695
Sverige	1.045
Tyskland	249
Forbrug på største kommercielle overnatningsformer, 2017	
Hotel – forretning	537
Hotel – ferie	385
Camping	273

Oversigtstabel 2. Samfundsøkonomiske afledte effekter, 2017

Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.	3.516
Andel af Kongernes Nordsjællands samlede værditilvækst, pct.	5,9
Turismeskabt beskæftigelse, årsværk	7.132
Andel af alle Kongernes Nordsjællands beskæftigede, pct.	8,0
Turismeskabt skatteprovenu, mio. kr.	2.110
Turismens andel af samlet provenu i Kongernes Nordsjælland, pct.	6,6
Inklusiv direkte, afledte og inducerede effekter.	

¹ Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst". Værditilvæksten er formelt produktion minus forbrug i produktion og dermed udtryk for, hvad der er tilbage af den samlede omsætning i virksomhederne til aflønning af de ansatte og profit. Svarer til BNP i basispriser – eksklusiv produktskatter og produktsubsidier.

² Skatteindtægterne kommer dog ikke udelukkende kommunen til gode – fx går nogle af skatteindtægterne til staten.

Den turismeøkonomiske betydning i Kongernes Nordsjælland resumé

Med udgangspunkt i en analyse af turisternes forbrug under opholdet i Kongernes Nordsjælland og de samfundsøkonomiske effekter heraf, tegner nærværende rapport en profil af turismen på destinationen og betydningen af erhvervet.

- Turisterne i Kongernes Nordsjælland havde i 2017 et samlet turismeforbrug på knap 5,7 mia. kr. svarende til 11 pct. af det samlede turismeforbrug i Region Hovedstaden.
- Turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland udgjorde 3,8 pct. af regionens samlede udbud af varer og tjenesteydelser i 2017. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher ligger dermed over niveauet i Region hovedstaden (2,4 pct.), og ligeledes over niveauet i landet som helhed (2,3 pct.).
- 62 pct. af turismeforbruget i kongernes Nordsjælland kan henføres til turister, der benytter ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsbesøgende. De resterende 38 pct. stammer fra turister, der benytter kommercielle overnatningsformer herunder især hoteller (både ferie- og erhvervsturisme) og lejede feriehuse.
- Turismen i Kongernes Nordsjælland er kendetegnet ved både danske og udenlandske gæster. Danskerne står for 65 pct. af turismeomsætningen, mens de udenlandske gæster tegner sig for 35 pct. Sverige er det største udenlandske marked i Kongernes Nordsjælland. Destinationen er betydeligt mere afhængig af det svenske marked end Region Hovedstaden og Danmark som helhed.
- Ferieturismen dominerer i Kongernes Nordsjælland, og hovedparten af omsætningen fra ferieturismen stammer fra de danske ferieturister.
- Endagsturister på ferie fylder relativt meget i Kongernes Nordsjælland med en andel på 27 pct. af det samlede turismeforbrug i 2017. På andenpladsen med 17 pct. følger turister i eget feriehus.
- Turisterne bruger flest penge på føde- og drikkevarer samt tobak. Inden for turismeprodukter bruger turisterne flest penge på restaurant og lokal transport.
- Turismen i Kongernes Nordsjælland skabte godt 3,5 mia. kr. i værditilvækst i 2017. Det svarer til 5,9 pct. af den samlede værditilvækst på destinationen. Dette er over niveauet i Region Hovedstaden og i Danmark samlet set.
- Turismen bidrager til vækst i en bred vifte af brancher. Godt en tredjedel af den turismeafledte værditilvækst i Kongernes Nordsjælland stammer fra turismeerhvervet, knap en fjerdedel stammer fra detailhandel og resten stammer fra "andre brancher" herunder fx ejendomsmæglere, bolig-/husleje og erhvervsservice.
- Turismen skaber godt 7.000 fuldtidsstillinger i Kongernes Nordsjælland. Destinationen er derved, målt på beskæftigelse, mere afhæng af turismen end Region Hovedstaden og landet som helhed.
- Overnatningskapaciteten er steget med 2,9 pct. i Kongernes Nordsjælland i 2018 i forhold til 2017. Dette er primært på grund af øget feriehuskapacitet samt flere overnatninger i hotel og feriecenter i 2018.
- Feriecenter-, hotel- og feriehusovernatninger stod for mere end to tredjedele af alle registrerede overnatninger i Kongernes Nordsjælland i 2018. Det er også disse overnatningssteder, som driver den positive vækst i antallet af overnatninger fra 2017 til 2018 i destinationen.

- Antallet af danske overnatninger er steget med 2,7 pct., og antal udenlandske overnatninger er steget med 3,3 pct. fra 2017 til 2018. Antallet af de tyske overnatninger er faldet i 2018, mens antallet af svenske overnatninger relativt set er steget tilsvarende.
- Turismen i Kongernes Nordsjælland er sæsonbetonet og tiltrækker flest turister i juni, juli og august. I disse måneder finder 47 pct. af overnatningerne i Kongernes Nordsjælland sted.

Kapitel 1. Turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland

Dette kapitel redegør for turisternes forbrug i Kongernes Nordsjælland. På baggrund af VisitDenmarks turismesatellitregnskab tegner kapitlet et billede af, hvordan turisternes samlede forbrug fordeler sig på produkter og hvilken turismeform, der står bag forbruget. Følgende spørgsmål besvares:

- *Hvor stort er turisternes samlede forbrug?*
- *Hvilken form for turisme står bag forbruget?*
- *Hvad bruger turisterne penge på?*

1.1 Turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland er knap 5,7 mia. kr.

Det samlede turismeforbrug i Region Hovedstaden var i 2017 på godt 51,2 mia. kr. Turisterne i Kongernes Nordsjælland havde i den periode et samlet turismeforbrug på knap 5,7 mia. kr. svarende til 11 pct. af det samlede turismeforbrug i regionen.

Københavns Kommune er med et turismeforbrug på 31,2 mia. kr. i 2017 den kommune i Region Hovedstaden, hvor turismeforbruget er størst. Med godt 2,6 mia. kr. ligger Bornholms kommune på andenpladsen efterfulgt af Helsingør kommune med knap 1,9 mia. kr. og Gribskov Kommune med knap 1,8 mia. kr. Kommunerne Hillerød, Halsnæs og Fredensborg har hver en turismeomsætning på 400-850 mio.kr. og placere sig som henholdsvis nummer 8, 11 og 18 på listen over Region Hovedstadens 29 kommuner.

Tabel 1.1 opdeler turismeforbruget i forbruget fra turister, der overnatter på kommercielle overnatningsformer og turister, der overnatter på ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsturisme i Kongernes Nordsjælland og samtlige af Region Hovedstadens kommuner sammenholdt med det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i hver kommune. Figur 1.1 illustrerer den geografiske fordeling af turismeforbruget i regionens kommuner.

Turismeforbruget udgør 3,8 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i Kongernes Nordsjælland. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher ligger dermed over niveauet i Region Hovedstaden (2,4 pct.) og over niveauet i landet som helhed (2,3 pct.).

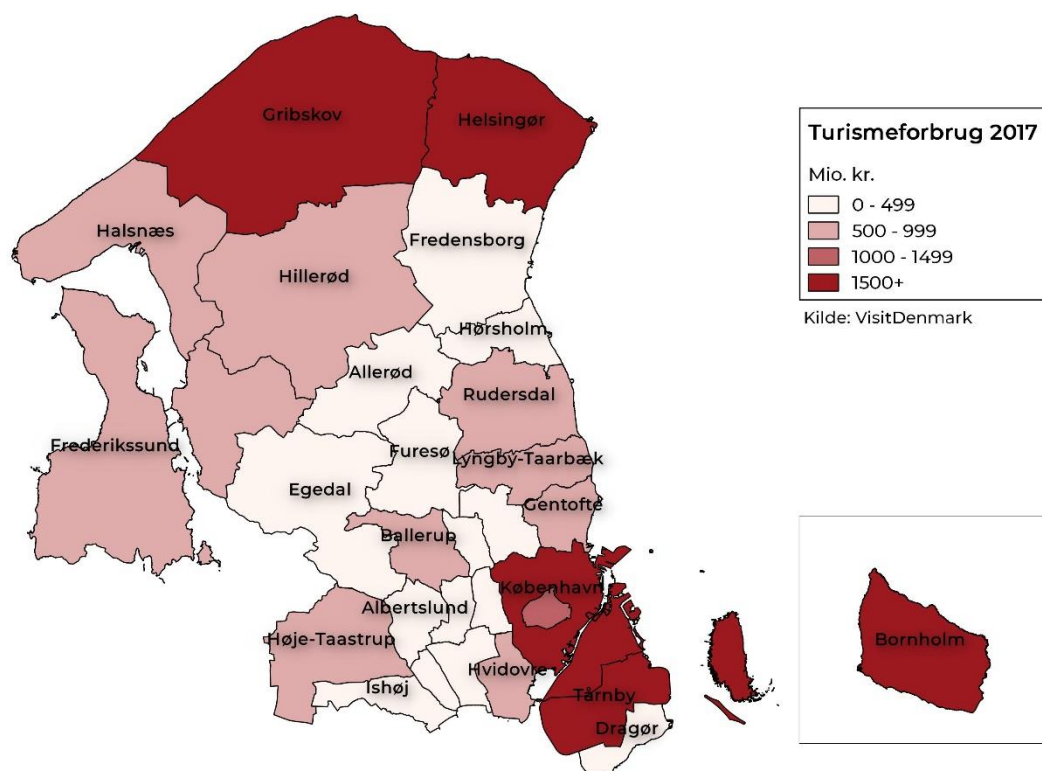
Der er stor variation i turismens betydning for økonomien blandt de fem kommuner i Kongernes Nordsjælland (se figur 1.2). I Gribskov Kommune fylder turismeforbruget relativt mest med en andel på 9 pct. af det samlede udbud. Dernæst følger Helsingør Kommune med en andel på 5,3 pct., Halsnæs Kommune med 4,4 pct., Fredensborg Kommune med 1,6. pct. og Hillerød Kommune med 1,5. pct. af det samlede udbud. Variationen på tværs af kommuner kan blandt andet tilskrives erhvervslivets sammensætning, samt størrelsen på det samlede udbud i de enkelte kommuner. Derudover spiller kommunernes attraktivitet og tilgængelighed for turister også ind.

Tabel 1.1 Turismeforbrug og turismeandel fordelt på kommuner, sorteret efter turismeforbrug, Region Hovedstaden, 2017

	Turismeforbruget			Samlet udbud	Turismeandel af samlet udbud
	I alt	Kommerciel overnatning	Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende		
Danmark	128.037	74.152	53.885	5.471.810	2,3
Region Hovedstaden	51.223	30.689	20.535	2.113.277	2,4
Kongernes Nordsjælland	5.697	2.144	3.553	150.984	3,8
København	31.223	21.875	9.349	909.655	3,4
Bornholm	2.647	2.031	617	29.273	9,0
Helsingør	1.895	818	1.077	35.999	5,3
Gribskov	1.799	762	1.037	19.936	9,0
Tårnby	1.636	985	652	61.157	2,7
Frederiksberg	1.219	739	480	63.439	1,9
Gentofte	952	369	583	118.001	0,8
Halsnæs	848	265	583	19.171	4,4
Frederikssund	839	197	642	27.922	3,0
Rudersdal	776	368	408	52.275	1,5
Hillerød	733	211	522	49.481	1,5
Lyngby-Taarbæk	724	264	461	73.428	1,0
Hvidovre	638	256	381	49.928	1,3
Ballerup	570	210	360	106.562	0,5
Høje-Taastrup	558	196	362	75.861	0,7
Glostrup	458	202	256	41.432	1,1
Hørsholm	447	150	298	22.985	1,9
Fredensborg	422	87	335	26.399	1,6
Gladsaxe	389	36	353	113.289	0,3
Brøndby	387	158	229	42.191	0,9
Furesø	345	76	270	21.461	1,6
Egedal	285	11	274	19.267	1,5
Rødovre	283	100	183	23.133	1,2
Albertslund	260	57	203	26.384	1,0
Herlev	230	57	173	30.864	0,7
Ishøj	221	96	125	14.048	1,6
Dragør	205	101	103	5.085	4,0
Allerød	142	6	135	26.197	0,5
Vallensbæk	90	5	85	8.454	1,1

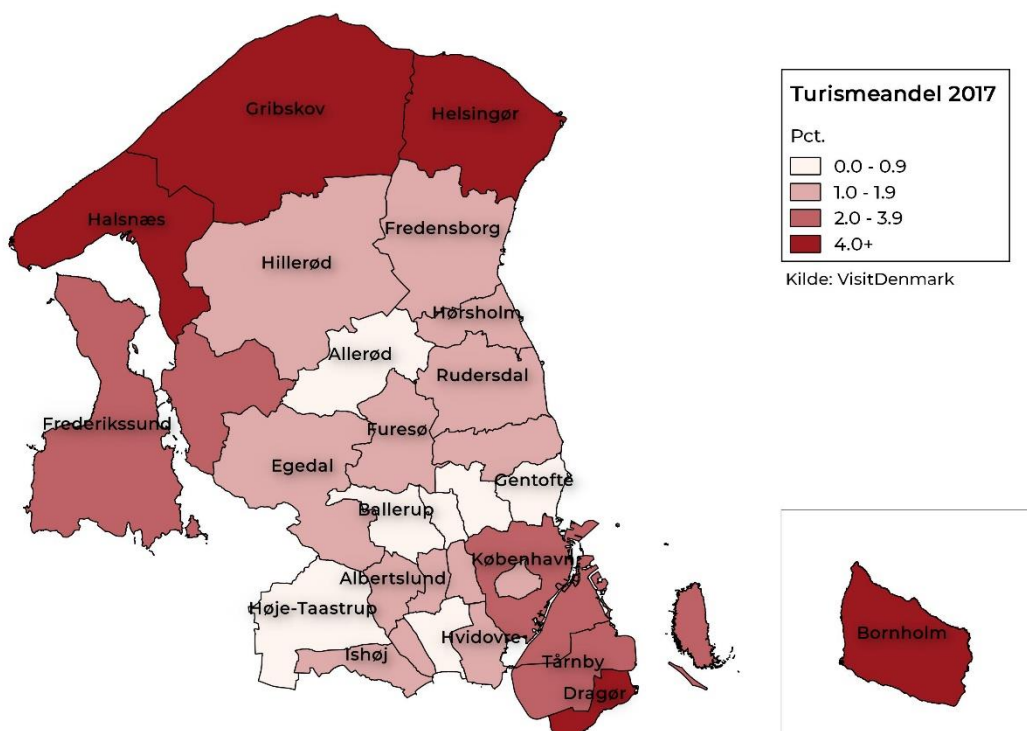
Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festival, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus. Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende omfatter turister, der benytter eget feriehus, overnatter privat hos familie og venner samt endagsgæster.

Figur 1.1. Turismeforbruget i Region Hovedstadens kommuner

Der er stor variation i turismens betydning for økonomien blandt de fem kommuner i Kongernes Nordsjælland (se figur 1.2). I Gribskov Kommune fylder turismeforbruget relativt mest med en andel på 9,0 pct. af det samlede udbud. Dernæst følger Helsingør Kommune med en andel på 5,3 pct., Halsnæs Kommune med 4,4 pct., Fredensborg Kommune med 1,6 pct. og Hillerød Kommune med 1,5 pct. af det samlede udbud. Variationen på tværs af kommunerne kan blandt andet tilskrives erhvervslivets sammensætning samt størrelsen på det samlede udbud i de enkelte kommuner. Derudover spiller kommunernes attraktivitet og tilgængelighed for turister også ind.

Figur 1.2. Turismens andel af det samlede udbud i Region Hovedstadens kommuner

1.2 Danske turister står bag to tredjedele af turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland

Turismen i Kongernes Nordsjælland er kendetegnet ved en stor andel af danske gæster. Danskerne står for 65 pct. af turismeomsætningen eller knap 3,7 mia. kr., mens de udenlandske gæster tegner sig for 35 pct. svarende til 2,0 mia. kr. Udenlandsk turisme har relativ mindre betydning i Kongernes Nordsjælland end i Region Hovedstaden og landet som helhed, hvor den udenlandske turisme tegner sig for hhv. 53 pct. og 43 pct. af turismeforbruget.

I Kongernes Nordsjælland er Sverige det største udenlandske marked med et turismeforbrug på godt 1,0 mia. kr. svarende til 18 pct. af den samlede turismeomsætning i kommunen. Ses udelukkende på den udenlandske turisme på destinationen, tegner svenskerne sig for hele 52 pct.

Med 18 pct. er svenskernes andel af turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland større end i Region Hovedstaden (10 pct.) og væsentligt højere end i landet som helhed (6 pct.). Således tiltrækker Kongernes Nordsjælland relativt mange svenskere til destinationen og er derved mere afhængig af det svenske marked end landet som helhed.

Tabel 1.2. Turismeforbrug fordelt på markeder, Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeforbrug	Kongernes Nordsjællands turismeforbrug	Region Hovedstadens turismeforbrug	Danmarks turismeforbrug
	mio. kr.	Pct.		
I alt	5.697	100	100	100
Danmark	3.695	65	47	57
Udlandet	2.003	35	53	43
Sverige	1.045	18	10	6
Tyskland	249	4	5	12
Norge	205	4	6	6
USA	69	1	6	3
Frankrig	62	1	2	1
Storbritannien	44	1	5	3
Kina	39	1	1	1
Holland	36	1	1	1
Øvrige lande	253	4	18	10

Bilag 1A udspecificerer destinationens turismeforbrug på endnu flere nationaliteter.

1.3 Hovedparten af turismeforbruget stammer fra de danske ferieturister

Hele 79 pct. af turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland skyldes ferieturisme. I 2017 var turismeforbruget blandt ferierejsende således 4,5 mia. kr. De resterende 21 pct. kan tilskrives forretningsturismen og svarer til 1,2 mia. kr.

Inden for ferieturismen bidrager danske turister med 2,7 mia. kr. svarende til 59 pct. af det samlede ferieturismeforbrug, mens udenlandske turister bidrager med 1,8 mia. kr. svarende til de resterende 41 pct. af det samlede ferieturismeforbrug.

Danske forretningsrejsende står med 1,0 mia. kr. for 87 pct. af forretningsrejseforbruget i Kongernes Nordsjælland. Tilsvarende står udenlandske forretningsgæster med 155 mio. kr. for 13 pct. af forretningsrejseforbruget. Det skal her nævnes, at VisitDenmark ikke har oplysninger om udenlandske endags-forretningsrejsende (dvs. uden overnatning) og derfor muligvis undervurderer den udenlandske omsætning lidt.

Tabel 1.3. Turistforbrug fordelt på formål og Danmark/udlandet, Kongernes Nordsjælland, 2017

	I alt	Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	5.697	1.180	100	4.517	100
Danmark	3.695	1.025	87	2.670	59
Udlandet	2.003	155	13	1.848	41

1.4 Turismeforbruget genereres især af endagsbesøgende på ferie

I Kongernes Nordsjælland var det samlede turismeforbrug i 2017 på knap 5,7 mia. kr. Heraf tegner turister, der overnatter på kommercielle overnatningsformer, sig for 2,1 mia. kr. svarende til 38 pct. af det samlede turismeforbrug på destinationen. Andelen er noget lavere end både regions- og landsgennemsnittet på henholdsvis 60 pct. og 58 pct.

Med en andel på 11 pct. af det samlede turismeforbrug er turister, som overnatter i et lejet feriehus, den gruppe af turister, som bidrager med størstedelen af turismeforbruget inden for de kommercielle overnatningsformer. Dette er markant højere end i Region Hovedstaden (4 pct.), men lidt lavere end for landet som helhed (14 pct.).

Ud over turister, som overnatter i lejet feriehus, bidrager turister, som overnatter på hotel (både ferie- og forretningsturister), med en væsentlig andel af turismeforbruget (16 pct.) i Kongernes Nordsjælland. Dette er dog væsentlig lavere end regions- og landsgennemsnittet.

Sammenlignet med turismeforbruget på regions- og landsplan er turismeforbruget i Kongernes Nordsjælland kendetegnet ved en stor andel af ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsbesøgende. Hele 3,6 mia. kr. svarende til 62 pct. af det samlede turismeforbrug i 2017 stammer fra turister, der overnatter på ikke-kommercielle overnatningsformer.

Den store andel af turister, der overnatter på ikke-kommercielle overnatningsformer, tegnes især af endagsbesøgende feriegæster, som bidrager med 27 pct. af det samlede turismeforbrug i Kongernes Nordsjælland. Derudover bidrager turister, i eget feriehus, med 17 pct. af det samlede turismeforbrug i Kongernes Nordsjælland. Det er væsentligt højere end i Region Hovedstaden og landet som helhed på henholdsvis 3 pct. og 5 pct. af turismeforbruget.

Bilag 1C viser turismeforbruget fordelt på overnatningsformer for de enkelte kommuner i Kongernes Nordsjælland. Der ses stor kommunal variation, da de forskellige former for turisme kendetegner kommunerne hver især.

Tabel 1.4. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeforbrug 2017	Fordeling for		
		Kongernes Nordsjælland	Region Hovedstaden	Hele landet
	mio. kr.			pct.
I alt	5.697	100	100	100
Kommercielle	2.144	38	60	58
Hotel – ferie	385	7	22	15
Hotel – forretning	537	9	19	15
Feriecentre	62	1	1	2
Camping	273	5	3	6
Vandrerhjem	68	1	2	2
Lejet feriehus	617	11	4	14
Lystbåde	53	1	0	1
Deleøkonomiske platforme	147	3	8	4
Festival	0	0	0	1
Bondegårde	0	0	0	0
Krydstogt	1	0	0	0
Ikke-kommercielle	3.553	62	40	42
Eget feriehus	970	17	3	5
Lånt sommerhus	82	1	0	1
Familie/venner	296	5	7	7
Endagsturister - ferie	1.562	27	18	18
Endagsturister - forretning	643	11	11	12

1.5 De udenlandske turister bruger flest penge inden for detailhandel

En af turismesatellitregnskabets hovedtabeller viser, hvordan turismeforbruget fordeler sig på forskellige produkttyper. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: turismekaraktteriske produkter (turismerelaterede erhverv), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), som omfatter alle andre produkter.

Tabel 1.5 viser opdelingen af turismeforbruget for Kongernes Nordsjælland. Forbruget inden for turismeprodukter og detailhandel udgør begge 43 pct. af det samlede turismeforbrug på destinationen. Indenfor turismeprodukter er det navnlig restaurant og lokal transport, der dominerer, mens det inden for detailhandel er føde- og drikkevarer samt tobak, der dominerer.

Andelen af turismeforbruget brugt på turismeprodukterne: overnatning, restaurant, lokal transport, rejseservice, lystbådehavne samt kultur og forlystelser er 43 pct. for Kongernes Nordsjælland og er derved lidt lavere end for landet som helhed, der ligger på 53 pct. (fremgår ikke af tabel 1.5)

Sammensætningen af de udenlandske turisters forbrug er noget anderledes end danskernes med en væsentligt lavere andel på turismeprodukter og en højere andel på detailhandel. En forklaring herpå er den store tilstedeværelse af svenske endagsturister i Kongernes Nordsjælland.

Bilag 1D viser forbruget i hver kommune opdelt på produkter og danskere/udlændinge.

Tabel 1.5. Turismeforbruget fordelt på produkter, Kongernes Nordsjælland, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	5.697	100	3.695	100	2.003	100
Turismeprodukter	2.457	43	1.907	52	550	27
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	410	7	287	8	123	6
Restaurant	828	15	545	15	283	14
Lokal transport	810	14	705	19	105	5
Rejseservice	127	2	122	3	5	0
Kultur og forlystelser	275	5	245	7	30	1
Lystbådehavne	7	0	3	0	4	0
Detailhandel	2.442	43	1.333	36	1.109	55
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	1.247	22	514	14	732	37
Benzin og andet brændstof	369	6	321	9	48	2
Andet	826	15	497	13	329	16
Andre produkter	798	14	455	12	343	17

Kapitel 2. Samfundsøkonomiske effekter

Turismeefterspørgslen i Danmark skaber afledte samfundsøkonomiske effekter i form af beskæftigelse, værditilvækst og offentlige provenuer. For at belyse størrelsen af disse effekter på nationalt og lokalt niveau anvender VisitDenmark det regionale turismesatellitregnskab (RTSA) sammen med den generelle ligevægtsmodel LINE. Effekterne inkluderer såvel direkte som afledte effekter af turismen.

Kapitlet beskriver, hvilke samfundsøkonomiske effekter af turismen i form af job, værditilvækst og skatter, der er i Kongernes Nordsjælland. De samlede effekter i en destination kan være et resultat af turismeforbrug andre steder i landet, som giver anledning til øget økonomisk aktivitet og produktion i destinationen. Omvendt kan turismeforbruget på en given destination give anledning til effekter i form af fx skabte job andre steder i landet, og disse indgår naturligvis ikke i beskrivelsen af turismeeffekter i den pågældende destination. Ligeledes skal det bemærkes, at beskæftigelseseffekter er opgjort efter arbejdssted, mens skatteindtægter følger arbejdstagers bopælskommune. Se også metodebeskrivelsen i kapitel 4.

2.1 Turismen skaber godt 3,5 mia. kr. i værditilvækst

En anerkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet er værditilvækst. Værditilvæksten er defineret som det beløb, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget, der er brugt i forbindelse med produktionen, er fratrullet. Værditilvæksten går således til løn og profit (aflønning af produktionsfaktorer). Værditilvæksten er dermed en målestok for, hvad der er tilbage til løn og profit, når restauranterne har indkøbt råvarer, hotellerne er blevet vedligeholdt, og el m.m. er blevet produceret. Værditilvæksten er sammenlignelig med BNP og er dermed et udtryk for, hvad turismen bidrager med af værdi til samfundet.

Den turismeskabte værditilvækst i Kongernes Nordsjælland udgjorde i 2017 i god 3,5 mia. kr. inkl. afledte effekter, jf. tabel 2.1. Turismeandelen af den samlede værditilvækst svarer til 5,9 pct. af destinationens samlede værditilvækst og ligger derved over niveauet i Region Hovedstaden og landet som helhed. Regions- og landsgennemsnittet er på henholdsvis 4,0 og 4,2 pct. Turismen genererer derved relativt betragtet en større værditilvækst i Kongernes Nordsjælland sammenlignet med Region Hovedstaden og Danmark generelt.

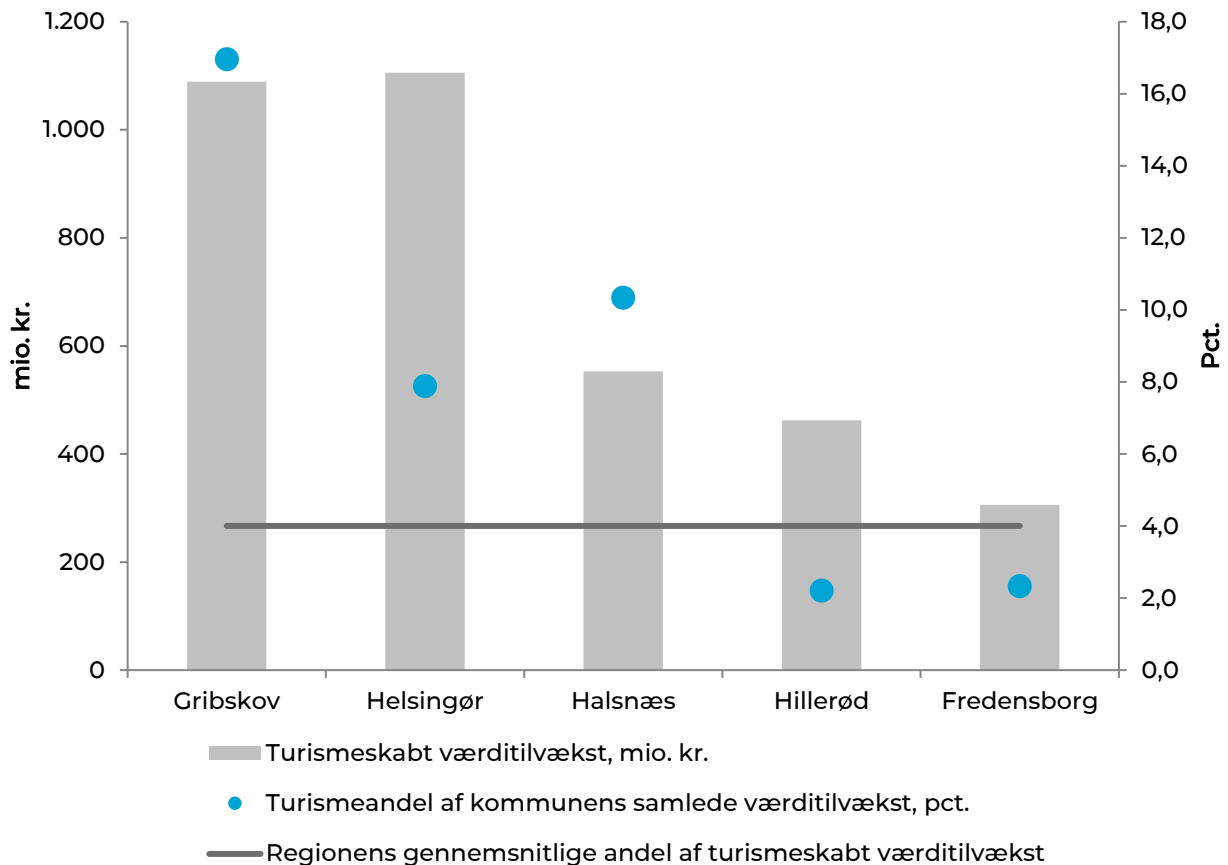
Gribskov Kommune har den højeste værditilvækst af de fem kommuner, der indgår i Kongernes Nordsjælland. Turismeandelen af den samlede værditilvækst i Gribskov Kommune er på hele 17,0 pct. Dernæst følger Halsnæs Kommune med 10,3 pct. og Helsingør Kommune med 7,9 pct. Længere nede på listen figurer Fredensborg Kommune og Hillerød Kommune med henholdsvis 2,3 og 2,2 pct.

Tabel 2.1 Værditilvækst skabt af turismen, Region Hovedstaden, 2017

	Turismeskabt værditilvækst	Samlet værditilvækst i kommunen	<i>Turismeandel af samlet værditilvækst</i>
	mio. kr.		pct.
Danmark	78.890	1.892.931	4,2
Region Hovedstaden	30.948	772.975	4,0
Kongernes Nordsjælland	3.516	59.841	5,9
København	17.500	303.105	5,8
Bornholm	1.637	9.478	17,3
Gribskov	1.089	6.422	17,0
Helsingør	1.106	14.021	7,9
Tårnby	978	18.623	5,3
Gentofte	610	35.634	1,7
Halsnæs	553	5.348	10,3
Lyngby-Taarbæk	482	24.091	2,0
Hillerød	462	20.910	2,2
Frederikssund	533	9.938	5,4
Frederiksberg	773	25.262	3,1
Rudersdal	528	22.597	2,3
Hvidovre	450	19.185	2,3
Fredensborg	306	13.141	2,3
Brøndby	294	18.144	1,6
Høje-Taastrup	388	28.562	1,4
Ballerup	402	52.296	0,8
Gladsaxe	304	50.881	0,6
Furesø	269	8.602	3,1
Rødovre	233	8.228	2,8
Hørsholm	264	7.066	3,7
Glostrup	339	19.632	1,7
Herlev	212	12.915	1,6
Egedal	234	7.551	3,1
Albertslund	225	11.316	2,0
Ishøj	206	4.784	4,3
Dragør	195	1.905	10,2
Allerød	156	10.080	1,5
Vallensbæk	134	3.259	4,1

Figur 2.1 viser sammenhængen mellem størrelsen af den turismeskabte værditilvækst i de enkelte kommuner i destinationen og andelen af kommunernes samlede værditilvækst i forhold til regionsgennemsnittet. Som det fremgår, ligger turismens værdiskabelse i kommunerne Gribskov, Helsingør og Halsnæs over regionsgennemsnittet.

Figur 2.1. Værditilvækst skabt af turisme i Kongernes Nordsjælland, 2017

2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher

Turismeforbruget skaber værditilvækst bredt i samfundet - ikke kun i turismeerhvervene. Af Kongernes Nordsjællands samlede turismeafledte værditilvækst på 3,5 mia. kr. stammer 1,2 mia. kr. (35 pct.) fra turismeerhvervene. Dette niveau er lidt under regionsniveauet (40 pct.), men næsten tilsvarende landsniveauet (38 pct.).

I Kongernes Nordsjælland kan en væsentlig del (41 pct.) af turismens afledte værditilvækst henføres til kategorien "andre brancher", der dækker en bred vifte af erhverv herunder især ejendomsmæglere, bolig-/husleje og erhvervsservice. Dette svarer til en forskel på 3 procent point fra regionsgennemsnittet (44 pct.) og 4 procent point fra landsgennemsnittet (45 pct.).

23 pct. af den turismeafledte værditilvækst i Kongernes Nordsjælland kan tilskrives detailhandlen, hvilket er væsentligt over regionsgennemsnittet (16 pct.) og landsgennemsnittet (17 pct.).

Som en gennemsnitsbetragtning kan beregnes en multiplikator for, hvor meget værditilvækst 1 mio. kr. i turismeforbrug skaber i Kongernes Nordsjælland. Effekten af én million kr. i turismeforbrug giver anledning til 620.000 kr. i værditilvækst, inklusiv afledte effekter. Multiplikatoren for værditilvækst i Kongernes Nordsjælland er således 0,62, hvilket svarer til landsgennemsnittet.

Tabel 2.2. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeafledt værditilvækst	Fordeling for		
		Kongernes Nordsjælland	Region Hovedstaden	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	3.516	100	100	100
Turismeerhverv	1.240	35	40	38
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	193	5	8	8
Restauranter og værtshuse	380	11	13	12
Transportvirksomheder	440	13	12	12
Rejseservice	71	2	2	2
Kultur, forlystelser og sport	156	4	5	5
Detailhandel	817	23	16	17
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	63	2	1	1
Andre	755	21	15	15
Andre brancher	1.458	41	44	45
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	357	10	10	12
Erhvervsservice	252	7	8	8
Andre	849	24	26	25

2.3 Turisme skaber godt 7.100 fuldtidsjob i Kongernes Nordsjælland

Turisternes forbrug skaber arbejdspladser. Det kaldes turismeskabte årsværk, da antallet tælles i enheder, der modsvarer fuldtidsjob.

Turismen i Kongernes Nordsjælland skabte i 2017 gennem direkte og afledte effekter 7.132 årsværk, hvilket er 8,0 pct. af destinationens samlede antal årsværk. Dette er over regionsgennemsnittet (5,7 pct.) og landsgennemsnittet (5,5 pct.) Beskæftigelsen i Kongernes Nordsjælland er således mere afhængig af turismen, end tilfældet er i Region Hovedstaden og landet som helhed.

Blandt de fem kommuner i Kongernes Nordsjælland er der flest turismeskabte årsværk i kommunerne Helsingør og Gribskov. Her skabes henholdsvis 2.434 og 2.131 fuldtidsjob. I Halsnæs Kommune og Hillerød Kommune skabes henholdsvis 1.051 og 917 fuldtidsjob som følge af turisternes forbrug. Længere nede på listen ligger Fredensborg Kommune med 598 turismeskabte årsværk i 2017.

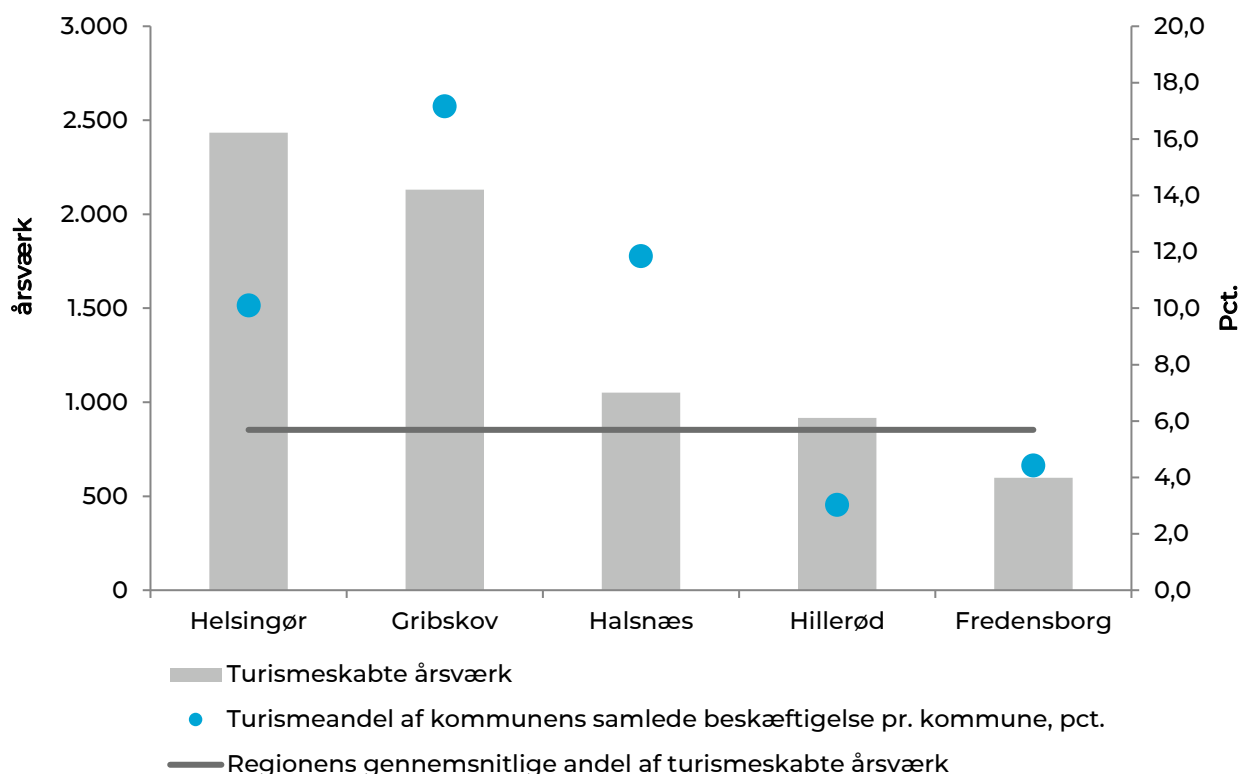
Beskæftigelsen i kommunerne Gribskov, Halsnæs og Helsingør er relativt mest afhængig af turismen, da henholdsvis 17,2 pct., 11,8 pct. og 10,1 pct. af alle fuldtidsstillinger i kommunerne kan tilskrives turismen.

Tabel 2.3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Hovedstaden, 2017

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal beskæftigede i kommunen	Turismeandel af samlet beskæftigelse pr. kommune
	årsværk		pct.
Danmark	160.961	2.918.860	5,5
Region Hovedstaden	60.416	1.062.267	5,7
Kongernes Nordsjælland	7.132	89.346	8,0
København	34.242	434.601	7,9
Bornholm	2.937	17.743	16,6
Helsingør	2.434	24.106	10,1
Gribskov	2.131	12.423	17,2
Tårnby	1.702	27.921	6,1
Frederiksberg	1.491	45.404	3,3
Gentofte	1.190	45.968	2,6
Frederikssund	1.089	16.189	6,7
Halsnæs	1.051	8.875	11,8
Rudersdal	1.112	28.586	3,9
Hillerød	917	30.396	3,0
Lyngby-Taarbæk	928	36.881	2,5
Hvidovre	969	28.192	3,4
Ballerup	778	43.311	1,8
Høje-Taastrup	753	36.568	2,1
Fredensborg	598	13.546	4,4
Glostrup	651	20.435	3,2
Gladsaxe	551	40.658	1,4
Brøndby	554	23.382	2,4
Hørsholm	548	11.185	4,9
Furesø	536	13.392	4,0
Rødovre	454	15.500	2,9
Herlev	411	22.674	1,8
Egedal	479	11.615	4,1
Albertslund	454	19.417	2,3
Ishøj	391	8.683	4,5
Allerød	290	15.155	1,9
Dragør	376	3.478	10,8
Vallensbæk	259	5.984	4,3

Figur 2.2 viser antallet af årsværk sammenholdt med turismens andel af de skabte årsværk pr. kommune. Som det fremgår, ligger andelen af turismeskabte jobs i Helsingør, Gribskov og Halsnæs kommuner over regionsgennemsnittet.

Figur 2.2. Årsværk skabt af turisme i Kongernes Nordsjælland, 2017

2.4 Turismen skaber beskæftigelse i flere brancher

Den turismeafledte beskæftigelse i Kongernes Nordsjælland skabte 7.132 årværk i 2017. Disse fordeler sig med 48 pct. inden for turismeerhverv, 28 pct. inden for detailhandel og 24 pct. inden for "andre brancher".

Turismen i Kongernes Nordsjælland skaber 3.402 årværk inden for turismeerhvervet (overnatning, restaurant og værtshuse, transportvirksomheder, rejseservice samt kultur, forlystelser og sport). Med 48 pct. turismeskabte jobs inden for turismeerhverv ligger andelen i Kongernes Nordsjælland under regions- og landsgennemsnittet på henholdsvis 55 pct. og 54 pct. Inden for turismeerhvervet i Kongernes Nordsjælland skabes mest beskæftigelse på restauranter og værtshuse (23 pct.). Dette er lidt under niveauet for Region Hovedstaden (29 pct.) og landet som helhed (28 pct.).

Turismen skaber 1.999 årværk inden for detailhandlen i Kongernes Nordsjælland, hvilket svarer til 28 pct. af den turismeafledte beskæftigelse. Andelen af turismeafledt beskæftigelse i detailhandlen i Kongernes Nordsjælland ligger derved over såvel regionsgennemsnittet (20 pct.) som landsgennemsnittet (21 pct.). Turismens jobskabelse i Kongernes Nordsjælland er dermed især vigtig for detailhandlen og relativt mindre vigtig for turismeerhvervene.

Beskæftigelsesmultiplikatoren beregnes som turismeskabt beskæftigelse pr. mio. kr. turismeforbrug. I Kongernes Nordsjælland er denne multiplikator 1,3 i 2017. For hver million kr., der bliver brugt af turister i destinationen, bliver der skabt 1,3 fuldtidsstilling, når de afledte effekter af forbruget medregnes. Turismen er lige så beskæftigelsesintensiv i destinationen som i hele Danmark.

Tabel 2.4. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeafledt beskæftigelse	Fordeling for		
		Kongernes Nordsjælland	Region Hovedstaden	Danmark
	årsværk	pct.		
I alt	7.132	100	100	100
Turismeerhverv	3.402	48	55	54
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	543	8	10	10
Restauranter og værtshuse	1.673	23	29	28
Transportvirksomheder	712	10	9	9
Rejseservice	150	2	2	2
Kultur, forlystelser og sport	324	5	5	5
Detailhandel	1.999	28	20	21
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	93	1	1	1
Andre	1.907	27	19	20
Andre brancher	1.730	24	25	25
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	55	1	1	1
Erhvervsservice	458	6	6	6
Andre	1.217	17	18	18

2.5 Skatteindtægter på godt 2,1 mia. kr. afledt af turismen

I Kongernes Nordsjælland genererer turismen skatter og afgifter på 2,1 mia. kr. Heraf stammer 1,5 mia. kr. eller 71 pct. fra vareskatter, herunder især moms. Personskatterne beløber sig til godt 600 mio. kr., hvoraf mere end halvdelen stammer fra statsskatter.

Fordelingen i Kongernes Nordsjælland svarer stor set til fordelingen i Region Hovedstaden og landet som helhed.

Bilag 2C udspecificere yderligere skatter og afgifter afledt af turismen på kommunalt plan.

Tabel 2.5. Skatter og afgifter afledt af turismen i Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Kongernes Nordsjælland	Region Hovedstaden	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	2.110	100	100	100
Personskatter	605	29	31	30
Statsskatter	365	17	19	18
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	26	1	1	1
Kirkeskatter	7	0	0	0
Kommuneskatter	208	10	11	10
Vareskatter	1.505	71	69	70
Selskabsskatter	98	5	6	5
Vareafgifter/punktafgifter	362	17	12	17
Moms/merværdiafgift	1.045	50	51	49

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

2.6 Turismeafledte skatteindtægter har stor betydning for kommunen

Af tabel 2.6 fremgår det, at turismen skaber 6,2 pct. af Kongernes Nordsjællands samlede skatteprovenu, hvilket er højere end regionsniveauet (5,4 pct.) og landsniveauet (5,3 pct.)

Multiplikatoren for effekten af 1 mio. kr. i turismeforbrug på skatter og afgifter er 0,37. For hver mio. kr. i turismeforbrug opnår Kongernes Nordsjælland, inklusiv afledte effekter, indtægter til stat og kommune på 370.000 kr. Multiplikatoren for hele landet er lidt mindre og ligger på 0,36.

Tabel 2.6. Turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlede skatter og afgifter i Kongernes Nordsjælland, 2017

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Kongernes Nordsjælland	Region Hovedstaden	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	2.110	6,2	5,4	5,3
Personskatter	605	2,8	2,9	2,7
Statsskatter	365	3,5	3,5	3,5
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	26	2,2	2,3	2,1
Kirkeskatter	7	3,0	3,5	2,6
Kommuneskatter	208	2,1	2,3	2,0
Vareskatter	1.505	12,2	8,6	9,0
Selskabsskatter	98	6,4	4,1	4,3
Vareafgifter/punktafgifter	362	13,8	7,4	9,2
Moms/merværdiafgift	1.045	12,7	10,4	10,0

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter

Kapitel 3. Overnatninger og kapacitet

Dette kapitel omhandler udviklingen i kapacitet og antal overnatninger i Kongernes Nordsjælland jvf. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Opgørelsen af overnatninger omfatter kun de overnatningsvirksomheder, som indberetter til Danmarks Statistik. Kapitlet vedrører 2018 og udviklingen siden 2008.

Antallet af registrerede overnatninger i Kongernes Nordsjælland udgør kun en delmængde af alle overnatninger i destinationen. De registrerede overnatninger omfatter hoteller og feriecentre med mindst 40 senge, vandrerhjem med mindst 40 senge eller medlemskab af Danhostel, lystbådehavne, der frivilligt indberetter til Danmarks Statistik, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede feriehusene gennem bureauer med minimum 25 huse. Antallet af ikke-kommercielle overnatninger i egne og lånte feriehusene m.m. kan ikke gøres op.

3.1 Stigende overnatningskapacitet i Kongernes Nordsjælland

Samlet set er overnatningskapaciteten i Kongernes Nordsjælland større i 2018 end i 2008. Stigningen har fundet sted inden for hoteller og feriecentre samt lystbådehavne, mens kapaciteten inden for campingpladser har været faldende fra 2008 til 2016, men stigende fra 2016 til 2018. Dog er kapaciteten inden for campingpladser endnu ikke oppe på sit 2008-niveau.

Fra 2017 til 2018 steg overnatningskapaciteten i Kongernes Nordsjælland med 142 sengepladser. Det svarer til en svag stigning på 0,8 pct.. Kapacitetsstigningen skyldes en stigning i camping og lystbådehavnepladser, der dog modsvares af et kapacitetsfald på hoteller og feriecentre samt vandrerhjem.

For antallet af lystbådehavne er udviklingen i kapaciteten behæftet med en vis usikkerhed. Det skyldes, at havnenes indberetning til Danmarks Statistik er frivillig, og at Danmarks Statistik skønner over overnatninger fra de havne, der ikke indberetter. Havne, der gennem en længere

tid ikke har indberettet, fjernes løbende fra statistikken. Det er derfor muligt, at kapaciteten reelt er højere end den fremgår af tabel 3.1, ligesom udviklingen i overnatninger kan være følsom og reelt afspejle, hvor mange eller hvilke havne, der indberetter, og dermed ikke nødvendigvis er retvisende.

Tabel 3.1. Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter¹, Kongernes Nordsjælland

	2008	2009	2010	2011	2015	2016	2017	2018
Antal senge								
I alt	16.912	16.807	17.437	17.654	16.372	16.827	17.830	17.972
Hoteller og feriecentre	3.025	2.893	3.163	3.313	3.627	3.629	3.977	3.887
Camping ²	10.989	11.016	11.376	11.493	9.948	9.600	10.035	10.131
Lystbådehavne (pladser)	2.898	2.898	2.898	2.848	2.797	2.817	3.037	3.297
Vandrerhjem	-	-	-	-	-	781	781	657
Antal indberettende virksomheder³								
I alt	54	52	54	57	56	55	59	59
Hoteller og feriecenter	21	19	21	25	25	25	27	26
Camping	18	18	18	18	17	16	17	17
Vandrerhjem	5	5	5	5	5	5	5	5
Lystbådehavne	10	10	10	9	9	9	10	11

1: Opgjort pr. juni. Kapaciteten på vandrerhjem er opgivet pr 2016.

2: Camping er hos Danmarks Statistik defineret som antal enheder ganget med 3.

3: Antal virksomheder, der indberetter til Danmarks Statistik.

Kilde: Danmarks Statistik.

3.2 Destinationens feriehuse benyttes primært af ejerne selv

I Kongernes Nordsjælland er der i alt 21.679 feriehuse i 2018 ifølge BBR.³ Dog er det ikke dem alle, der udlejes. Tilsvarende var der 27.522 feriehuse i Landsdel Nordsjælland og 222.139 feriehuse på landsplan.

I Danmarks Statistiks analyse "Sommerhuse i Danmark" 2018⁴ opgøres den maksimale udlejning for feriehusudlejningsbureauer på kommunalt niveau. Den maksimale kapacitetsudnyttelse opgøres som andelen af sommerhuskapaciteten i hver kommune, der er udlejet på den travleste dag i juli måned 2018. – datoen er ikke nødvendigvis den samme for hver kommune.

Analysen viser, at kommunerne Gribskov og Helsingør har en maksimal kapacitetsudnyttelse af feriehuse på 3 pct. mens Halsnæs Kommune har en maksimal kapacitetsudnyttelse af feriehuse på 2 pct. Dette svarer til, at 2 til 3 pct. af sommerhusene i kommunerne Gribskov, Helsingør og Halsnæs anvendes til udlejning i højsæsonen, hvilket svarer til knap 670 udlejede feriehuse. Til sammenligning er den maksimale kapacitetsudnyttelse i Bornholms Kommune estimeret til 43 pct. af Danmarks Statistik, hvilket er den største kapacitetsudnyttelse i Region Hovedstaden.

Kommunerne Gribskov, Helsingør og Halsnæs er blandt de kommuner med lavest kapacitetsudnyttelse af sommerhuse i landet. Belægningsen af feriehuse i form af eget eller lånt feriehus er altså betydeligt større end den kommercielle feriehusudlejning i Kongernes Nordsjælland, hvilket er et generelt mønster i Danmark. Dette fanges ikke af statistikken.

Ifølge Danmarks Statistik blev der i 2018 udlejet 39.800 feriehuse på landsplan. Sammenholdes dette med antallet af danske feriehuse i BBR, svarer det til, at ca. en femtedel af landets feriehuse

³ <https://www.dst.dk/da/Statistik/Analyser/visanalyse?cid=31466#>

⁴ Danmarks Statistik (2015).

udlejes gennem feriehusbureauerne. Der udlejes derved relativt færre feriehus i kommunerne Gribskov, Helsingør og Halsnæs end på landsplan.

Kapacitetsudnyttelsen vil sandsynligvis ikke være fordelt ligeligt mellem feriehusene, men være fordelt med stor kapacitetsudnyttelse gennem udlejning på visse feriehus, mens andre slet ikke lejes ud. Det forventes, at ingen eller meget få feriehus udlejes i alle årets tilladte 43 uger. Normalt vil udlejningen af feriehus koncentrere sig omkring højsæsonen.

En vigtig del af overnatningskapaciteten i Kongernes Nordsjælland er feriehus til udlejning, hvor 11 pct. af turismeforbruget kan henføres til (jf. tabel 1.4). I tabel 3.2 er udviklingen i udlejede feriehusuger fra 2008 til 2018 vist. Kommunerne Fredensborg og Hillerød er udeladt grundet diskretioneringshensyn.

Som det fremgår af tabellen, har der været et fald på 0,3 pct. i antallet af udlejede feriehusuger i Kongernes Nordsjælland fra 2017 til 2018. Faldet i antallet af udlejede feriehusuger i Kongernes Nordsjælland er drevet af et fald på 2,8 pct. i antallet af udlejede feriehusuger i Gribskov Kommune, der i 2018 udgjorde over to tredjedele af det samlede antal udlejede feriehusuger i Kongernes Nordsjælland.

Tabel 3.2 Udlejning af feriehusuger, Kongernes Nordsjælland

	2008	2009	2010	2011	2015	2016	2017	2018	Udv. 2008 - 2018 (pct.)	Udv. 2017 - 2018 (pct.)
Kongernes Nordsjælland	10.799	8.779	9.125	9.092	12.817	13.899	13.748	13.706	26,9	-0,3
Gribskov	7.865	6.325	6.746	6.658	9.027	9.669	9.371	9.106	15,8	-2,8
Halsnæs	1.770	1.537	1.479	1.502	2.389	2.740	2.877	3.024	70,8	5,1
Helsingør	1.113	883	876	898	1.327	1.416	1.500	1.576	41,6	5,1

Kilde: Danmarks Statistik

3.3 Flere turister overnatter på feriehus, hoteller og feriecentre

I 2018 blev der foretaget knap 1,5 mio. kommercielle overnatninger i Kongernes Nordsjælland inkl. feriehusovernatninger. Det er en stigning på 2,9 pct. eller 41.000 overnatninger i forhold til 2017.

Overnatninger i hotel og feriecenter samt feriehus dominerer i Kongernes Nordsjælland med i alt 973.000 overnatninger eller 66 pct. af det samlede antal overnatninger. Dernæst følger camping, hvor der i 2018 blev foretaget 362.000 overnatninger, svarende til 25 pct. af det samlede antal overnatninger.

Det er den positive udvikling i antal overnatninger på feriehus, camping, hotel og feriecenter fra 2017 til 2018, der driver den positive udvikling i det samlede antal overnatninger i Kongernes Nordsjælland. På hotellerne og feriecentre er det alene forretningsturismen, der bidrager til stigningen i antal hotel- og feriecenterovernatninger fra 2017 til 2018.

Tabel 3.3. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på overnatningsformer, Kongernes Nordsjælland

	2008	2009	2010	2011	2015	2016	2017	2018	<i>Fordeling i 2018 (pct.)</i>	<i>Udv. 2017-2018 (pct.)</i>
I alt	1.279	1.093	1.174	1.178	1.370	1.411	1.422	1.463	100	2,9
Camping	481	420	418	401	351	352	357	362	25	1,2
Feriehus	348	270	297	311	436	488	465	475	32	2,1
Hotel og feriecenter	341	295	350	356	456	440	476	498	34	4,7
-ferie	158	141	172	170	231	236	255	250	17	-2,2
-forretning	183	153	178	186	225	204	221	249	17	12,7
Vandrerhjem	74	68	67	69	81	81	65	63	4	-4
Lystbådehavne	35	41	42	40	46	49	59	66	4	11,0

Kilde: Danmarks Statistik

Sammenlignes overnatningsformerne med kapitel 1, ses det, at gæsterne har et forskelligt forbrug. Forretningsgæster i hotel og feriecenter bruger typisk relativt mange penge pr. døgn i forhold til f.eks. vandrerhjem- og campinggæster. Overnatningsformernes andele i forhold til afsnit 1.4 er derfor noget anderledes. F.eks. fylder campingpladserne 24 pct. af de kommercielle overnatninger i 2017, men kun 13 pct. af omsætningen inden for de kommercielle overnatningsformer.

3.4 Fremgang i antal overnatninger fra 2016 til 2017

I 2018 fortog danske turister 1,0 mio. overnatninger, hvilket svarer til 69 pct. af overnatningerne i Kongernes Nordsjælland. Udenlandske turister havde godt 450.000 overnatninger i Kongernes Nordsjælland i samme periode, hvilket svarer til 31 pct. af overnatningerne i destinationen. De største udenlandske markeder er Tyskland og Sverige med henholdsvis 147.000 og 82.000 overnatninger i 2018.

Den positive udvikling i antallet af overnatninger fra 2017 til 2018 på 2,9 pct. er både drevet af en positiv udvikling på det danske marked (2,7 pct.) og det udenlandske marked (3,3 pct.). I 2018 registrerede Kongernes Nordsjælland færre overnatninger fra gæster fra Tyskland, Holland og Norge, mens der var flere overnatninger fra gæster fra Sverige og "andre lande".

Tabel 3.4. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på nationalitet, Kongernes Nordsjælland

	2008	2009	2010	2011	2015	2016	2017	2018	<i>Fordeling 2018 (pct.)</i>	<i>Udv. 2017 - 2018 (pct.)</i>
I alt	1.279	1.093	1.174	1.178	1.370	1.411	1.422	1.463	100	2,9
Danmark	930	815	868	860	972	985	984	1.010	69	2,7
Udlandet	349	278	306	318	399	426	438	452	31	3,3
Tyskland	127	102	132	116	143	138	156	147	10	-5,6
Sverige	70	48	49	53	64	70	77	82	6	5,5
Norge	50	47	48	53	59	58	56	56	4	-0,5
Holland	29	25	25	27	34	37	35	34	2	-5,2
Storbritannien	8	6	5	9	11	11	11	11	1	-2,9
Kina	1	1	1	1	4	12	11	8	1	-30,2
USA	3	3	3	5	7	4	4	5	0	9,1
Andre lande	61	46	44	53	77	95	86	110	8	28,1

Kilde: Danmarks Statistik

3.5 Flest kommercielle overnatninger i Gribskov og Helsingør kommuner

Målt på såvel overnatninger som turismeforbrug er Gribskov og Helsingør de største turistkommuner i Kongernes Nordsjælland.

I tabel 3.5 ses udviklingen i antallet af overnatninger i de fem kommuner i Kongernes Nordsjælland fra 2018 til 2018.

Fra 2017 til 2018 oplevede to ud af fem kommuner i Kongernes Nordsjælland en negativ vækst i antallet af overnatninger. Dette er tilfældet i Gribskov Kommune (-1,3 pct.) og Fredensborg Kommune (-1,8 pct.). Antallet af kommercielle overnatninger steg i kommunerne Hillerød (3,9 pct.), Helsingør (5,7 pct.) og Halsnæs (8,7 pct.).

Tabel 3.5. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på kommuner, Kongernes Nordsjælland

	2008	2009	2010	2011	2015	2016	2017	2018	<i>Udv. 2008 - 2018 (pct.)</i>	<i>Udv. 2017 - 2018 (pct.)</i>
Hele landet	44.717	42.186	43.136	44.657	49.153	51.444	52.375	53.306	19,2	1,8
Kongernes Nordsjælland	1.279	1.093	1.174	1.178	1.370	1.411	1.422	1.463	14,4	2,9
Gribskov	553	449	477	462	538	559	573	565	2,2	-1,3
Helsingør	336	307	368	370	463	458	463	490	45,9	5,7
Halsnæs	230	194	189	195	191	213	213	232	0,8	8,7
Hillerød	97	88	91	98	115	113	107	111	14,7	3,9
Fredensborg	63	55	49	53	63	68	66	65	2,5	-1,8

Kilde: Danmarks Statistik

3.5 Turismesæsonen i Kongernes Nordsjælland

Tabel 3.6 viser sæsonfordelingen af overnatninger for Kongernes Nordsjællands overnatningssteder. Overnatningerne koncentrerer sig omkring sommermånederne juni, juli og august (47 pct.). Det er primært overnatningerne i lystbådehavne og på campingpladser samt overnatningerne foretaget af både feriegæster på hotel og i feriehus, der er højt sæsonbetonede.

Destinationen byder dog også velkommen til gæster i både skulder- og vintersæsonen. Forretningsturisternes overnatninger fordeler sig lidt mere jævnt over året, og der er samtidig en betydelig del af overnatningerne, der bliver registreret af feriegæster på hotel og feriecenter uden for højsæsonen.

Tabel 3.6. Procentfordeling af overnatninger pr. måned, Kongernes Nordsjælland, 2018

	Alle	Hotel	–ferie	–forretning	Feriecenter	Camping	Vandrer-hjem	Lystbåde-havne	Feriehuse
jan.	3	6	4	7	1	1	3	0	4
feb.	4	6	5	7	4	1	2	0	4
mar.	5	7	6	8	6	3	4	0	6
apr.	7	8	7	9	6	8	7	0	6
maj.	11	10	9	10	11	13	13	11	9
jun.	11	10	11	9	8	14	12	15	9
jul.	21	12	17	7	21	28	17	49	20
aug.	15	12	14	10	13	18	17	20	15
sep.	9	10	9	11	13	8	11	5	8
okt.	6	8	7	8	6	3	7	0	8
nov.	5	7	5	9	6	2	5	0	6
dec.	4	5	5	4	4	2	3	0	5
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kapitel 4. Metode og datakilder

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2017" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget forårsager. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.⁵

Figuren neden for giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet (TSA) og LINE-modellen.

4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet.

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til Center for Regional- og Turismeforskning, CRT.
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser.⁶
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet⁷ og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede turismesatellitregnskab.

⁵ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

⁶ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

⁷ Eksempelvis overestimerer Turistundersøgelsen forbruget på overnatningsproduktet hoteller i forhold til nationalregnskabet's opgørelse. Derfor nedskaleres VisitDenmarks resultater, så de er i overensstemmelse med nationalregnskabet's niveau.

4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017, hvor der spørges ind til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 14.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehus og lystbådehavne. Af disse var 9.700 med udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen er repræsentativ for turismen i Danmark på de fem overnatningsformer. I Turistundersøgelsen svarer turisterne på, hvor mange penge de bruger og på hvad.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget fordelt på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 20 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 20 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 20 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Hovedstaden og "resten af landet". Hvis der er 20 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Hovedstaden"-døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette for hele landet. Hvis der er 20 interview i hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 20 interview på landsplan, bliver døgnforbruget for nationaliteten gennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen, hvis reglen om de 20 interview stadig ikke er opfyldt.

Overstående metode er brugt i TSA-sammenhænge, og disse døgnforbrug bruges for hver overnatningsform, nationalitet og region.

4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder fx kongres- og kongressejere, messedeltagere, faglige studierejsende og belønningsrejsende. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug, - det såkaldte MICE-tillæg⁸ - og lægger det oveni døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med møderne. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

Analyserne af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

---

⁸ MICE står for "Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions" og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat, og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Det officielle turismesatellitregnskab indeholder en række tabeller, hvoraf flere indgår i denne rapport. Tabel 4.2.1 viser de tabeller, der indgår. Tabel 1-6 er de vigtigste.

Tabel 4.2.1. Officielle tabeller i et turismesatellitregnskab			
Tabel	Beskrivelse	Note	Indgår i dansk RTSA
1	Indgående turisme (udlændinge i Danmark)	En del af den samlede efterspørgsel – en del af eksporten	Ja
2	Indenlandsk turisme (danskere i Danmark)	En del af danskernes private forbrug	Ja
3	Udgående turisme (danskere i udlandet)	Ikke knyttet til andre TSA-tabeller – en del af importen	Delvist
4	Internt turismeforbrug	Sammenlægning af tabel 1 og 2 og tilføjelse af indenlandske forretningsrejser	Ja
5	Produktion af turismevarer	F.eks. produkter og serviceydelser af turismespecifikke brancher, men også andre	Ja
6	Internt udbud og turismeforbrug pr. produkt	Sammenlægning af tabel 4 og 5	Ja
7	Beskæftigelse	Antal beskæftigede i turismespecifikke brancher – dvs. set fra udbudssiden	Ja
8	Investeringer	Investeringer i turismespecifik fast realkapital - f.eks. hoteller, restauranter m.v.	Nej
9	Offentligt turismeforbrug	Offentligt forbrug til turismespecifikke formål – f.eks. markedsføring, turistinformation, markedsresearch o. lign.	Nej
10	Ikke-monetære indikatorer	Antal ankomster, overnatninger, og overnatningssteder	Ja

4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabets data. Fx må turisternes totale forbrug på hoteller, der af VisitDenmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabets opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

4.2.2 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregner man turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 15 typer forskellige overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, bondegård, deleøkonomiske overnatningsformer, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (hvert endagsbesøg tæller som et døgn og dermed én overnatning).

I afsnit 4.5 og 4.6 findes en oversigt over hvilket datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

Overnatningerne kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Oplysninger stammer fra forskellige kilder.

Opgørelsen af dansk endagsturisme kræver en præcis afgrænsning af, hvordan denne turismeform defineres. Definitionen har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år - særligt for forretningsrejsende på kommuneniveau. For at sikre soliditet i analysen bruges derfor et femårigt glidende gennemsnit for forretningsrejser. For ferierejser er årets overordnede niveau kommunalfordelt ud fra et otteårigt glidende gennemsnit. Antallet af endagsbesøg opdateres hvert år. Samlet svarer antallet af endags-ferieture til, at hver dansker i gennemsnit tager 8,5 af disse om året. Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommunen indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at frederiksbergborgere, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum 3 timers varighed inklusive transport, og med minimum 1 times ophold på destinationen.

Døgnforbruget er i overvejende grad indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse i 2017. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.3 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden - dvs. fra virksomhedernes side - stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i turismesatellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) "andet".

I afsnit 4.7 og 4.8 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turismerelaterede".

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark - dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af

nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om turismens økonomiske betydning 2016

I forhold til "Turismens økonomiske betydning 2016" er der i 2017 opgørelserne sket nogle ændringer i metode og data, der gør, at man ikke kan sammenligne resultaterne, og at det ikke giver mening at lave tidsserier. Dette er årsagen til, at nærværende rapport kun dækker året 2017.

De største ændringer skyldes opdaterede døgnforbrug fra Turistundersøgelsen, tilføjelse af turismeforbrug fra turister, der overnatter via deleøkonomiske platforme samt opdaterede tal for det såkaldte MICE-tillæg. Desuden er der en metodeændring i opgørelsen af forbruget i forbindelse med langdistancetransport. Ændringerne er kort beskrevet i det følgende (jf. 4.3.2 til 4.3.6).

4.3.2 Opdaterede døgnforbrug for centrale overnatningsformer

Den vigtigste ændring i forhold til sidste års rapport er, at VisitDenmark har implementeret døgnforbrug fra Turistundersøgelsen 2017. I de seneste to rapporter om turismens økonomiske betydning i 2015 og 2016 er døgnforbruget beregnet ved at inflationsfremskrive døgnforbruget fra den forrige turistundersøgelse i 2014. Døgnforbruget i 2017 er indsamlet på kommercielle overnatningssteder, som dækker hoteller (ferie og forretning), feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, lejede feriehus og lystbådehavne.

De nye døgnforbrug i 2017 ligger generelt på et markant højere niveau end i 2014, idet turisterne på samtlige kommercielle overnatningsformer overordnet bruger flere penge end i 2014. Forbruget er steget mest blandt feriehus-, hotel- og campingturister, bl.a. fordi tyskere, nordmænd, amerikanere og danskere har øget deres forbrug pænt. Det er især forbruget på mad og drikke, spisesteder, overnatning, transport og benzin, der er steget. Også lystsejleres døgnforbrug er steget betragteligt siden 2008, hvor de sidst blev spurgt.

4.3.3 Turister der anvender deleøkonomiske overnatningsformer

For første gang er forbruget fra turister, der overnatter via deleøkonomiske overnatningsformer medregnet i det samlede turismeforbrug. Dette har blandt andet kunne lade sig gøre grundet en dataaftale med Airbnb, der årligt sender månedlige ankomster og gennemsnitlige opholdslængder for danskere og 10 andre nationaliteter til VisitDenmark.

Metoden til udregning af forbruget fra deleøkonomiske overnatninger er udviklet i samråd med Metodeudvalget under Det Nationale Turismeforum.

Data er geografisk fordelt på de fire største byer og i resten af landet. For resten af landet foretager VisitDenmark en yderligere kommunal opdeling ud fra netscrap af Tom Slee, der er specialist på området. Netscrapet indeholder en kommunal fordeling af bedømmelser. Baseret på data for København, Aarhus, Odense og Aalborg viser bedømmelser at være en god indikator for antallet af gæster.

VisitDenmark estimerer antallet af deleøkonomiske overnatninger på baggrund af oplysninger om ankomster og opholdslængde. Til beregning af døgnforbrug anvendes et beløb svarende til

gennemsnittet for vandrerhjem- og hotelgæster (ferie). Dette døgnforbrug ligger gennemsnitligt på niveau med et døgnforbrug, som Airbnb i en egen undersøgelse tidligere har meldt ud. VisitDenmarks udregning sker dog på det mere detaljeret niveau, idet der jf. døgnforbrugsafsnittet skelnes mellem regioner og nationaliteter for at fange variation i forbrugsmønstre.

VisitDenmark korrigerer forbruget til overnatning for at tage højde for, at en del af dette beløb ikke forbruges i Danmark, men i udlandet (som såkaldt lækage jf. 4.4). Konkret fratrækkes 15 pct. af overnatningsforbruget. Denne andel er fastsat af VisitDenmark og CRT på baggrund af Airbnb's takster for værtsservice- og gæsteservicegebyr⁹. Fordi forbruget til overnatning sker i private hjem og ikke på kommercielle overnatningssteder, betyder det, at der ikke afledes direkte samfundsøkonomiske effekter (direkte beskæftigelse og værditilvækst) som følge af dette forbrug. På den måde ligner overnatningsformen feriehusudlejning. Dette gælder dog kun forbruget til overnatning, og ikke for den øvrige del af turismeforbruget, som antages brugt på restauranter, transport, shopping etc. med samme forbrugsmønstre som hotel- og vandrehjemgæster.

VisitDenmark anvender og bearbejder indtil videre data fra de deleøkonomiske platforme (herunder data fra Airbnb) i sin nuværende form, men er opmærksom på evt. muligheder for officiel statistik, hvilket vil være at foretrække. Danmarks Statistik arbejder sideløbende på at få de deleøkonomiske platforme til officielt at indberette til overnatningsstatistikken. Det vurderes dog ikke sandsynligt, at der inden for de næste par år kommer officielle tal, der kan opgøre omfanget af deleøkonomiske overnatninger i Danmark.

4.3.4 Opdaterede MICE-tillæg

VisitDenmark har i en årrække anvendt en procedure med at supplere turistundersøgelsens døgnforbrug med et såkaldt "MICE-tillæg" i analyser af erhvervsturismens økonomiske betydning. MICE-tillægget, der ikke har været opdateret i en del år, er opdateret i forbindelse med døgnforbrugsberegningerne for 2017.

Opdateringen skete i forbindelse med opgørelsen af mødeturismens økonomiske betydning i Danmark i 2017, hvor VisitDenmark indhentede oplysninger om mødeplanlæggernes udgifter i Danmark. Nogle af disse udgifter afspejler forbrug, som ikke indgår i de overnattende turisters døgnforbrug fra Turistundersøgelsen (jf. afsnit 4.1.2). På baggrund af undersøgelsen blandt mødeplanlæggerne blev dette mødeforbrug lagt til som supplement til døgnforbruget i Turistundersøgelsen.

4.3.5 Ny metode til udregning af forbrug på langdistancetransport

Turismeforbrug på langdistancetransport i Danmark, dvs. indenrigsflyvninger, tog, færge, biludlejning og betaling for bro/tunnel, udregnes nu fra efterspørgselssiden vha. oplysninger fra Turistundersøgelsen. Der spørges bl.a. til, om turisten har besøgt andre områder i Danmark under opholdet. Tidligere blev dette forbrug estimeret af CRT baseret på nationalregnskabet's opgørelse af udbuddet af disse transportprodukter.

Den nye metode bruges for at imødekomme ønsket om større gennemsigthed, og for bedre at kunne afstemme det udenlandske forbrug i Turismens økonomiske betydning med indtægterne på betalingsbalancens rejsepost, som VisitDenmark leverer månedlige estimater til. Fordelingsnøglen mellem de forskellige transportkategorier er uændret i forhold til sidste års beregning og kan findes i CRT's udgivelse "Documentation on Regional Tourism Satellite Accounts in Denmark".

---

⁹ <https://www.airbnb.dk/help/article/1857/what-is-the-airbnb-service-fee>

Turisternes forbrug på rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og ture i Danmark mm. estimeres fortsat af CRT via udbudstallene i nationalregnskabet.

4.3.6 Nedjusterede krydstogtsforbrug

Det gennemsnitlige forbrug er opdateret med Cruise Copenhagen's Impact Study 2016 og er fremskrevet med prisudvikling til 2017 på komponentniveau. Tidligere anvendte tal er fra Cruisenetværkets passagerundersøgelse fra 2014, der viste sig at indeholde et overvurderet forbrug fra *turn around* gæster. Turn around gæster er de, som stiger af eller på skibet i København, og som ofte har overnatning i byen.

For at undgå dobbelttælling i forhold til overnatningsstatistikken medregner VisitDenmark kun de *turn around* gæster, der ikke overnatter i København. Denne andel udgjorde i 2016-undersøgelsen 10 pct. af *turn around* gæsterne. Tidligere blev en andel på 15 pct. benyttet. Desuden oplyses det i undersøgelsen, at 95 pct. af gæsterne i København går i land, mens 92 pct. går i land i andre havne. Tidligere blev der antaget et forbrug i byen for samtlige passagerer. Sammen med den større andel af krydstogtpassagererne, der overnatter i København og allerede tælles, fås derfor alt i alt et lavere antal krydstogts-gæster bag beregningerne end ved sidste års opgørelse.

Udover, at turn around passagerer med overnatning i København ikke tælles med i VisitDenmarks opgørelse i krydstogtskategorien, tælles heller ikke skibspersonale med til forskel fra Wonderful Copenhagen og Cruisenetværkets opgørelse. For den fulde effekt af krydstogsturismen henvises derfor til Wonderful Copenhagen's opgørelser.

4.3.7 Usikkerhed i forbindelse med de turismeøkonomiske beregninger

De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeeffekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.¹⁰

En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejder LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsserier og fremskrivninger for ikke-endelig data for bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2015 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turisten overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner - i kraft af fx attraktioner - alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene - især på regionalt og lokalt niveau.

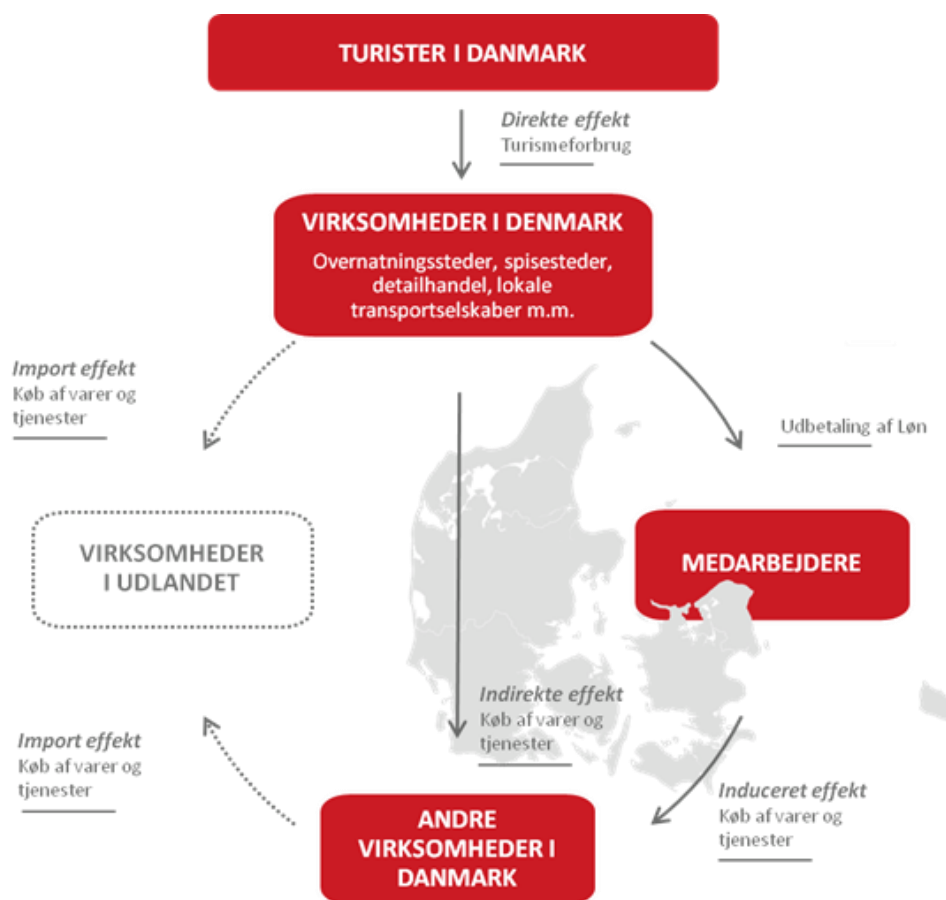
¹⁰ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er opdelt geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

4.3.8 Kategorisering af turismeprodukter

"Teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester" kategoriseres nu som et turismekarakteristisk produkt (se evt. afsnit 1.5) under "Kultur og forlystelser", der i forvejen indeholder "Museer, zoo, forlystelsesparker og sport". Før var "Teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester" placeret under andre produkter. Om produktet kategoriseres som turismekarakteristisk eller ej afhænger af, hvor stor andel turismen udgør af det samlede udbud. Af denne årsag er eksempelvis forbrug på overnatning via deleøkonomiske tjenester i samme ikke-turismekarakteristiske kategori som udlejning af sommerhuse, under "Boliganvisning, ferieboligudlejning mv."

4.4 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,¹¹ som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.4.1. illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 4.4.1 Det turismeøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug. Fx har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre. De virksomheder, som turisten har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige

¹¹ VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller, som fx ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model¹².

Udover den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turisme-multiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.).

VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

---

¹² CRT publicerede i 2016 notatet "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismeøkonomiske effekter.

4.5. Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmark Statistik*	2017	Lille
Feriecentre	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2017	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik*	2017	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling af Danhostel medlemmer	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2017	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2017	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Landsdele	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehusstatistikken	Danmarks Statistik*	2017	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister, og CCN's passenger survey 2016	VisitDenmark, CCN/WOCO, Cruise Baltic	2017	Lille
Bondegårds-ferie	Amter	Totaltælling medl. af DL	Indberetninger til Dansk Landboferie	Dansk Landboferie	2003	Medium
Deleøkonomiske overnatningsformer	Kommuner	Totaltælling	Ankomststatistik og gennemsnitlige opholdslængder	Airbnb, CRT (kommunefordeling)	2017	Medium
Eget feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark	Danmarks Statistik	2005	Medium
Lånt feriehus	Amter	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Medium
Udenlandske endagsferie-rejsende	National	Stikprøve	Undersøgelse	Institut for Grænseregionsforskning	2003	Stor
Danske endagsferie-rejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2017	Medium
Dansk endagsforretningsrejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2017	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Noter: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.6. Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År*	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriecentre	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Camping	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Krydstogt	Krydstogts-kommuner	CCN's passenger survey 2014 og VisitDenmarks beregninger	WOCO/CNN	2017	Medium
Bondegårdsferie	Amter	Turistundersøgelsen	Dansk Landboferie	2003	Medium
Deleøkonomiske overnatningsformer	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Medium
Eget feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Lånt feriehus	Amter	Turistundersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Undersøgelse	Institut for Grænseforskning	2003	Stor
Danske endagsferie-rejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretnings-rejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2017-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.7 Turismebrancher og -produktafgrænsninger

Turismeerhverv

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv

Overnatningssteder

55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusjendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.

Restauranter m.v.

56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Café, værtshuse, diskoteker mv.

Transportvirksomheder

49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjern tog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter/taxiflyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller *
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**

Rejse-service

79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed

Kultur, forlystelser og sport

90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.90	Andre forlystelser og fritidsaktiviteter
93.29	93.29.10	Lystbådehavne ***

Detailhandel og turisme relevante erhverv (aggregerede branchegrupper)

10.11-10.92		Fødevareindustrien
11.01-12.00		Fremstilling af drikkevarer og tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.00-33.00		Fremstillingsindustrien, for eksempel
	14.11.00	Beklædningsartikler af læder
	15.20.00	Fodtøj
	26.52.00	Ure
46.11-46.90	46.11.00- 46.90.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel detailhandel
47.11-47.99	47.11.10- 47.99.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel
82.30	82.30.00	Organisering af kongresser, messer og udstillinger ****

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

* Under "hjelpevirksomhed i forbindelse med transport".

** Under "udlejning og leasing".

*** Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejseservice".

**** Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

4.8. Turismeprodukter

Kode i NRR

Overnatning:

T551010

T551020

T552000

T553000

T559000

T683120

Restaurant:

T561000

T562100

T562900

T563000

Transport:

T491000

T493110

T493120

T493920

T501000

T503040

T511010

T511020

T522130

T771100

Rejse-service:

T791100

T791200

T799000

Kultur, forlystelser og sport:

T900110

T910110

Q910200

S910200

T910200

T910400

T931100

T931900

K930020

Q932100

S932100

T932100

T932910

Turismeprodukter

Hoteller

Konferencecentre, kursusejendom

Ferieboliger og lign.

Campingpladser

Andre overnatningsfaciliteter

Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.

Restauranter, pizzeriaer mv.

Event catering

Kantiner, anden restaurantvirksomheder

Caféer, værtshuse, diskoteker

Jernbaner, passagertransport

Rutebuskørsel, by og nærtrafik

Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner

Turistkørsel, landpassage transport

Sø - og kysttransport af passagerer

Transport ad indre vandveje

Ruteflyvning

Charter- og taxifyvning

Betalingsvej, - bro og - tunneller

Personbiludlejning

Rejsebureauer

Rejsearrangører

Turistbureauer, mv.

Teater- og koncertvirksomhed

Biblioteker

Museer, offentlige ikke-markeds-mæssige

Museer, offentlige salgsindtægter

Museer, markeds-mæssige

Botaniske og zoologiske haver

Idrætsanlæg, markeds-mæssige

Andre sportsaktiviteter

Drift af egne forlystelser mv.

Forlystelsesparker, offentlige ikke-markeds-mæssige

Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter

Forlystelsesparker o.l.

Lystbådehavne

Detailhandel (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevareindustrien
110000-120000	Drikkevare- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Bemærkninger:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver f.eks. *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".

BILAG

Bilag 1A. Turismeforbrug fordelt på nationaliteter, 2017

	Kongernes Nordsjælland		Gribskov		Helsingør	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	5.697	100	1.799	100	1.895	100
Danmark	3.695	65	1.260	70	1.227	65
Udlandet	2.003	35	539	30	668	35
<i>Heraf</i>						
Sverige	1.045	18	195	11	384	20
Tyskland	249	4	134	7	40	2
Norge	205	4	78	4	60	3
USA	69	1	14	1	25	1
Frankrig	62	1	13	1	19	1
Storbritannien	44	1	11	1	22	1
Kina	39	1	7	0	27	1
Holland	36	1	17	1	7	0
Belgien og Luxembourg	23	0	4	0	7	0
Schweiz	21	0	4	0	7	0
Italien	20	0	4	0	6	0
Finland	8	0	2	0	4	0
Polen	8	0	0	0	6	0
Spanien	7	0	2	0	3	0
Canada	5	0	1	0	2	0
Rusland	2	0	0	0	1	0
Australien	2	0	0	0	1	0
Østrig	2	0	1	0	1	0
Grækenland	1	0	0	0	1	0
Japan	1	0	0	0	1	0
Sydkorea	1	0	0	0	1	0
Irland	1	0	0	0	1	0
Portugal	1	0	0	0	1	0
Indien	0	0	0	0	0	0
Brasilien	0	0	0	0	0	0
Øvrige Østeuropa	8	0	0	0	3	0
Øvrige Europa	28	0	4	0	11	1
Øvrige Asien	5	0	0	0	1	0
Øvrige Amerika	8	0	1	0	3	0
Øvrige lande	99	2	46	3	25	1

Turismeforbrug fordelt på nationaliteter, 2017

	Halsnæs		Hillerød		Fredensborg	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	848	100	733	100	422	100
Danmark	589	69	446	61	172	41
Udlandet	259	31	287	39	250	59
<i>Heraf</i>						
Sverige	126	15	170	23	170	40
Tyskland	52	6	13	2	9	2
Norge	27	3	22	3	18	4
USA	8	1	13	2	10	2
Frankrig	8	1	12	2	10	2
Storbritannien	3	0	5	1	2	0
Kina	1	0	4	1	1	0
Holland	4	0	6	1	2	1
Belgien og Luxembourg	3	0	5	1	4	1
Schweiz	2	0	5	1	3	1
Italien	3	0	4	1	3	1
Finland	0	0	2	0	1	0
Polen	0	0	1	0	0	0
Spanien	1	0	1	0	1	0
Canada	1	0	1	0	1	0
Rusland	1	0	1	0	0	0
Australien	0	0	1	0	0	0
Østrig	0	0	0	0	0	0
Grækenland	0	0	0	0	1	0
Japan	0	0	0	0	0	0
Sydkorea	0	0	0	0	0	0
Irland	0	0	0	0	0	0
Portugal	0	0	0	0	0	0
Indien	0	0	0	0	0	0
Brasilien	0	0	0	0	0	0
Øvrige Østeuropa	2	0	0	0	2	0
Øvrige Europa	3	0	7	1	3	1
Øvrige Asien	0	0	4	1	0	0
Øvrige Amerika	1	0	2	0	1	0
Øvrige lande	14	2	7	1	7	2

Bilag 1B. Turismeforbrug, fordelt på nationaliteter og forretnings-/ferierejser, 2017

	I alt		Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	5.697	100	1.180	100	4.517	100
Danmark	3.695	65	1.025	87	2.670	59
Udlandet	2.003	35	155	13	1.848	41
<i>Heraf</i>						
Sverige	1.045	18	39	3	1.006	22
Tyskland	249	4	12	1	237	5
Norge	205	4	16	1	190	4
USA	69	1	6	1	63	1
Frankrig	62	1	2	0	60	1
Storbritannien	44	1	14	1	29	1
Kina	39	1	22	2	17	0
Holland	36	1	4	0	33	1
Belgien og Luxembourg	23	0	1	0	22	0
Schweiz	21	0	3	0	19	0
Italien	20	0	3	0	17	0
Finland	8	0	5	0	3	0
Polen	8	0	3	0	5	0
Spanien	7	0	1	0	6	0
Canada	5	0	0	0	5	0
Rusland	2	0	1	0	1	0
Australien	2	0	1	0	1	0
Østrig	2	0	1	0	1	0
Grækenland	1	0	0	0	1	0
Japan	1	0	1	0	0	0
Sydkorea	1	0	0	0	0	0
Irland	1	0	0	0	0	0
Portugal	1	0	0	0	0	0
Indien	0	0	0	0	0	0
Brasilien	0	0	0	0	0	0
Øvrige Østeuropa	8	0	2	0	6	0
Øvrige Europa	28	0	7	1	22	0
Øvrige Asien	5	0	4	0	1	0
Øvrige Amerika	8	0	2	0	6	0
Øvrige lande	99	2	2	0	97	2

Bilag 1C. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Kongernes Nordsjælland, 2017

	<i>Fordeling for</i>							
	Kongernes Nordsjælland		Gribskov		Helsingør		Region Hovedstaden	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct	
I alt	5.697	100	1.799	100	1.895	100	100	100
Kommercielle	2.144	38	762	42	818	43	43	58
Hotel – ferie	385	7	62	3	253	13	6	15
Hotel – forretning	537	9	53	3	324	17	10	15
Feriecentre	62	1	47	3	14	1	2	2
Camping	273	5	79	4	90	5	4	6
Vandrerhjem	68	1	12	1	23	1	1	2
Lejet feriehus	617	11	432	24	51	3	16	14
Lystbåde	53	1	14	1	18	1	1	1
Deleøkonomiske platforme	147	3	62	3	44	2	2	4
Festival	0	0	0	0	0	0	3	1
Bondegårde	0	0	0	0	0	0	0	0
Krydstogt	1	0	0	0	1	0	0	0
Ikke-kommercielle	3.553	62	1.037	58	1.077	57	57	42
Eget feriehus	970	17	532	30	92	5	10	5
Lånt sommerhus	82	1	59	3	9	0	2	1
Familie/venner	296	5	55	3	84	4	8	7
Endagsturister - ferie	1.562	27	330	18	507	27	27	18
Endagsturister - forretning	643	11	59	3	385	20	9	12

Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Kongernes Nordsjælland, 2017

	<i>Fordeling for</i>							
	Halsnæs		Hillerød		Fredensborg		Region Hovedstaden	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct	
I alt	848	100	733	100	422	100	100	100
Kommercielle	265	31	211	29	87	21	43	58
Hotel – ferie	32	4	23	3	15	4	6	15
Hotel – forretning	12	1	138	19	9	2	10	15
Feriecentre	0	0	1	0	0	0	2	2
Camping	55	6	21	3	29	7	4	6
Vandrerhjem	1	0	19	3	13	3	1	2
Lejet feriehus	131	15	2	0	2	0	16	14
Lystbåde	15	2	1	0	5	1	1	1
Deleøkonomiske platforme	19	2	8	1	13	3	2	4
Festival	0	0	0	0	0	0	3	1
Bondegårde	0	0	0	0	0	0	0	0
Krydstogt	0	0	0	0	0	0	0	0
Ikke-kommercielle	583	69	522	71	335	79	57	42
Eget feriehus	321	38	19	3	5	1	10	5
Lånt sommerhus	13	2	1	0	1	0	2	1
Familie/venner	42	5	61	8	54	13	8	7
Endagsturister - ferie	191	23	264	36	269	64	27	18
Endagsturister - forretning	16	2	177	24	6	1	9	12

Bilag 1D.Turismeforbruget fordelt på produkter, Gribskov, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	1.799	100	1.260	100	539	100
Turismeprodukter	574	32	428	34	145	27
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	94	5	58	5	36	7
Restaurant	258	14	184	15	74	14
Lokal transport	106	6	83	7	23	4
Rejseservice	12	1	11	1	1	0
Kultur og forlystelser	102	6	92	7	10	2
Lystbådehavne	2	0	1	0	1	0
Detailhandel	902	50	622	49	280	52
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	413	23	261	21	152	28
Benzin og andet brændstof	139	8	121	10	18	3
Andet	350	19	240	19	110	20
Andre produkter	323	18	210	17	113	21

Turismeforbruget fordelt på produkter, Helsingør, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	1.895	100	1.227	100	668	100
Turismeprodukter	1.095	58	880	72	215	32
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	205	11	154	13	51	8
Restaurant	285	15	182	15	103	15
Lokal transport	452	24	406	33	46	7
Rejseservice	76	4	73	6	3	0
Kultur og forlystelser	75	4	64	5	10	2
Lystbådehavne	3	0	1	0	2	0
Detailhandel	607	32	255	21	351	53
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	322	17	81	7	241	36
Benzin og andet brændstof	95	5	82	7	13	2
Andet	189	10	92	8	97	14
Andre produkter	193	10	91	7	102	15

Turismeforbruget fordelt på produkter, Halsnæs, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	848	100	589	100	259	100
Turismeprodukter	234	28	173	29	61	24
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	34	4	21	4	13	5
Restaurant	110	13	76	13	33	13
Lokal transport	37	4	27	5	10	4
Rejseservice	3	0	3	0	0	0
Kultur og forlystelser	48	6	44	8	4	1
Lystbådehavne	2	0	1	0	1	0
Detailhandel	469	55	319	54	150	58
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	232	27	138	23	94	36
Benzin og andet brændstof	57	7	50	8	7	3
Andet	180	21	131	22	49	19
Andre produkter	146	17	98	17	48	19

Turismeforbruget fordelt på produkter, Hillerød, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	733	100	446	100	287	100
Turismeprodukter	417	57	339	76	78	27
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	64	9	46	10	18	6
Restaurant	101	14	61	14	40	14
Lokal transport	195	27	179	40	16	6
Rejseservice	33	4	32	7	1	0
Kultur og forlystelser	24	3	21	5	3	1
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	245	33	78	18	167	58
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	144	20	21	5	123	43
Benzin og andet brændstof	44	6	39	9	5	2
Andet	57	8	18	4	39	14
Andre produkter	71	10	28	6	43	15

Turismeforbruget fordelt på produkter, Fredensborg, 2017

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	422	100	172	100	250	100
Turismeprodukter	137	32	86	50	51	20
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	14	3	9	5	5	2
Restaurant	74	18	42	24	32	13
Lokal transport	19	5	10	6	9	4
Rejseservice	3	1	2	1	1	0
Kultur og forlystelser	26	6	23	13	3	1
Lystbådehavne	1	0	0	0	0	0
Detailhandel	220	52	58	34	161	65
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	135	32	14	8	122	49
Benzin og andet brændstof	34	8	29	17	5	2
Andet	50	12	16	9	35	14
Andre produkter	65	15	28	16	37	15

Bilag 2A. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Kongernes Nordsjælland, 2017

	Fordeling for													
	Fredensborg		Gribskov		Halsnæs		Helsingør		Hillerød		Kongernes Nordsjælland		Region Hovedstaden	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct.	
I alt	306	100	1.089	100	553	100	1.106	100	462	100	3.516	100	100	100
Turismeerhverv	115	37	278	26	155	28	472	43	220	48	1.240	35	40	38
<i>Heraf:</i>														
Overnatningssteder	6	2	30	3	10	2	106	10	41	9	193	5	5	8
Restauranter og værtshuse	35	11	106	10	50	9	134	12	55	12	380	11	13	12
Transportvirksomheder	53	17	78	7	61	11	155	14	93	20	440	13	13	12
Rejseservice	7	2	11	1	7	1	31	3	16	3	71	2	2	2
Kultur, forlystelser og sport	14	4	52	5	28	5	47	4	15	3	156	4	6	5
Detailhandel	73	24	302	28	156	28	209	19	77	17	817	23	16	17
<i>Heraf:</i>														
Føde- og drikkevarer samt tobak	6	2	20	2	10	2	18	2	8	2	63	2	2	1
Andre	67	22	282	26	145	26	191	17	70	15	755	21	14	15
Andre brancher	118	39	509	47	242	44	424	38	164	36	1.458	41	44	45
<i>Heraf:</i>														
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	22	7	147	13	59	11	97	9	32	7	357	10	12	12
Erhvervsservice	24	8	76	7	42	8	76	7	33	7	252	7	7	8
Andre	73	24	286	26	141	25	251	23	99	22	849	24	25	25

Bilag 2B. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i Kongernes Nordsjælland, 2017

	Fordeling for													
	Kongernes Nordsjælland												Region Hoved- staden	Hele landet
	årsværk	pct.	årsværk	pct.	årsværk	pct.	årsværk	pct.	årsværk	pct.	årsværk	pct.	pct.	
I alt	598	100	2.131	100	1.051	100	2.434	100	917	100	7.132	100	100	100
Turismeerhverv	308	52	779	37	424	40	1.338	55	552	60	3.402	48	57	54
<i>Heraf:</i>														
Overnatningssteder	15	3	82	4	23	2	328	13	95	10	543	8	8	10
Restauranter og værtshuse	165	28	429	20	235	22	594	24	250	27	1.673	23	31	28
Transportvirksomheder	81	13	126	6	94	9	269	11	142	15	712	10	10	9
Rejseservice	15	2	22	1	15	1	66	3	33	4	150	2	2	2
Kultur, forlystelser og sport	33	6	120	6	56	5	82	3	33	4	324	5	6	5
Detailhandel	148	25	750	35	365	35	558	23	179	20	1.999	28	19	21
<i>Heraf:</i>														
Føde- og drikkevarer samt tobak	9	2	30	1	15	1	28	1	12	1	93	1	1	1
Andre	139	23	720	34	350	33	530	22	168	18	1.907	27	17	20
Andre brancher	142	24	602	28	262	25	538	22	186	20	1.730	24	24	25
<i>Heraf:</i>														
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	4	1	18	1	8	1	20	1	5	1	55	1	1	1
Erhvervsservice	39	7	153	7	64	6	155	6	47	5	458	6	6	6
Andre	99	17	431	20	190	18	364	15	134	15	1.217	17	17	18

Bilag 2C. Skatter og afgifter afledt af turismen i Kongernes Nordsjælland, 2017

	Fredensborg		Gribskov		Halsnæs		Helsingør		Hillerød		Kongernes Nordsjælland		Fordeling for	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	Region Hoved- staden	Hele landet
I alt	184	100	708	100	343	100	627	100	247	100	2.110	100	100	100
Personskatter	51	28	188	27	92	27	195	31	79	32	605	29	29	30
Statsskatter	31	17	114	16	55	16	117	19	47	19	365	17	18	18
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	2	1	8	1	4	1	8	1	3	1	26	1	1	1
Kirkeskatter	1	0	2	0	1	0	2	0	1	0	7	0	0	0
Kommuneskatter	17	9	65	9	32	9	67	11	27	11	208	10	10	10
Vareskatter	134	72	520	73	251	73	432	69	169	68	1.505	71	71	70
Selskabsskatter	12	6	31	4	14	4	28	5	12	5	98	5	5	5
Vare – /punktafgifter	33	18	132	19	61	18	96	15	40	16	362	17	19	17
Moms/merværdiafgift	89	48	356	50	175	51	308	49	117	47	1.045	50	47	49